

Употреба дигиталних технологија у пословању

АПРИЛ 2024.

О истраживању

Теме којима се бавимо у истраживању:

У којој мери предузећа која послују у Републици Србији користе дигиталне технологије у пословању;

Да ли постоје разлике у употреби дигиталних технологија између предузећа различитих делатности, величине или дужине пословања;

Који аспекти употребе дигиталних технологија су развијени, а где још увек има места за напредак.

Истраживање је спровео Регистар националног интернет домена Србије (РНИДС).

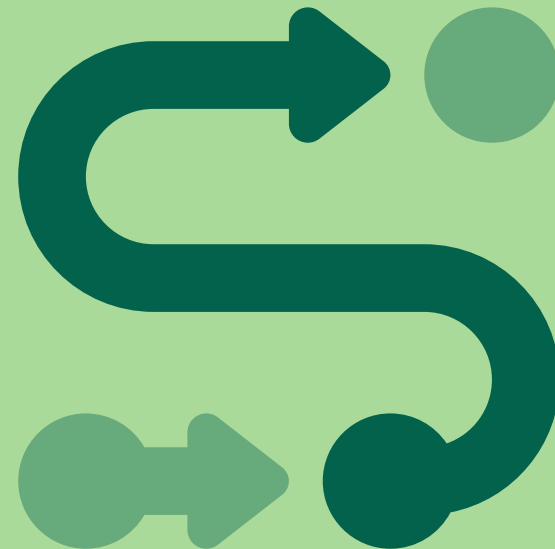
Методологија

Истраживање је спроведено на случајном узорку предузећа у Србији, од 23. до 30. октобра 2023. године, методом телефонске анкете (CATI). Анкета је урађена са власницима, директорима или менаџерима који су информисани о теми употребе дигиталних технологија у свом предузећу.

Узорак предузећа обухваћених истраживањем репрезентативан је по региону, типу делатности и величини предузећа, као и по правном облику пословања. Заступљене су различите врсте делатности у оквиру три велике групе (производња, трговина и услуге). У оствареном узорку има 50,08% услужних предузећа, 21,94% производних и 27,99% трговинских предузећа.

Обухваћене су, сразмерно стварном броју активних привредних субјеката, различите категорије предузећа према облику пословања и величини: 34,49% микро предузећа (плус 12,25% предузетника), затим 33,13% малих предузећа, 14,37% средњих и 5,75% великих предузећа.

Истовремено, предузећа која су ушла у узорак репрезентативна су и према дужини обављања делатности: 43,57% предузећа послује дуже од 20 година, од 10 до 20 година послује њих 34,19%, а још 12,71% је оних која послују пет до десет година. Остала предузећа, која су део оствареног узорка, послују краће од пет година.

Сажетак

75,6%

домаћих фирми користи веб-сајт у свом пословању

93%

домена на којима су пословни сајтови регистровано је на фирму чији је сајт

54,3%

предузетника не користи веб-сајт у свом пословању

52,5%

фирми за пословну комуникацију користи имејл на домену фирме

47%

средњих фирми тврди да им је веб-сајт веома важан за продају

69,7%

фирми користи .rs за имејл на свом домену

69,8%

фирми за свој веб-сајт користи .rs домен

21,7%

фирми које имају сајт на .com домену има имејл на .rs домену

65,8%

фирми бира .rs домен због географског простора на који асоцира

64%

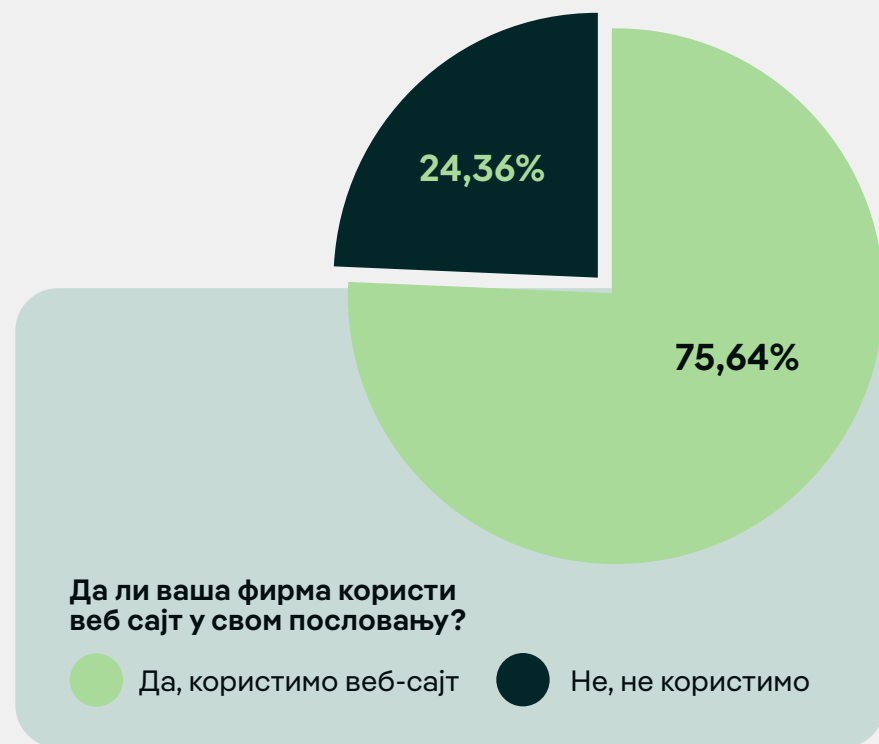
фирми не промовише своје производе и услуге на интернету

The background is a light green color. It features several large, semi-transparent dark green circles. Inside these circles are dark blue shapes: some are vertical bars of varying heights, and others are smaller circles. A dark blue diagonal line runs from the top right towards the bottom left, passing through the circles.

Анализа

Да ли фирме користе веб-сајт у свом пословању

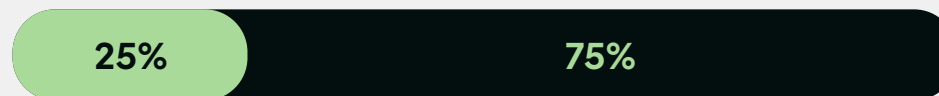
Три четвртине домаћих привредних субјеката (75,64%) има веб-сајт.

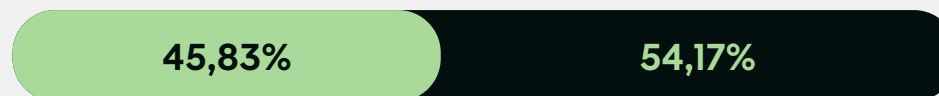
Употреба веб-сајта расте са дужином пословања – од 25%, колико га користе најмлађе фирме, до 80,56%, колико га користе фирме које послују дуже од 20 година, што је и највећи проценат.

Да ли ваша фирма користи веб-сајт у свом пословању?

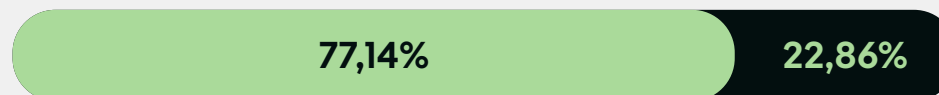
Да, користимо веб-сајт Не, не користимо

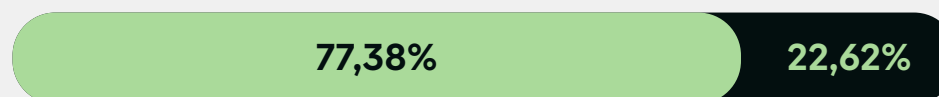
Послују мање од годину дана

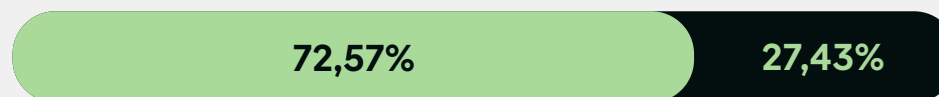
Послују од 1 до 3 године

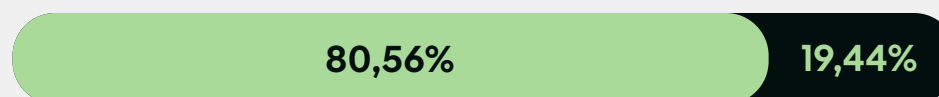
Послују од 3 до 5 година

Послују од 5 до 10 година

Послују од 10 до 20 година

Послују дуже од 20 година

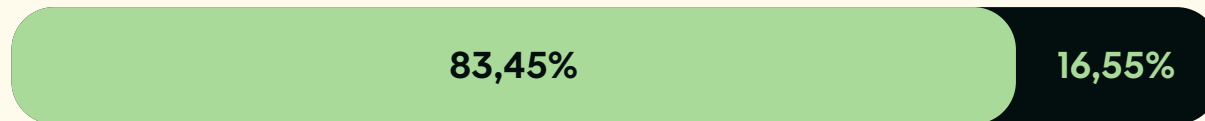
Да ли ваша фирма користи веб-сајт у свом пословању?

Да, користимо веб-сајт

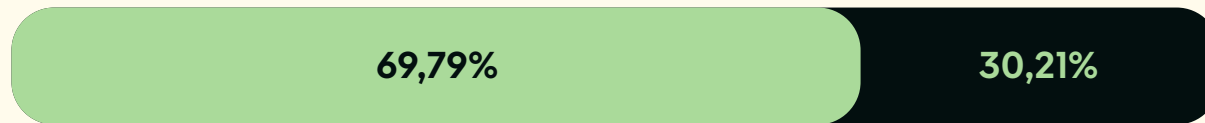
Не, не користимо

Производња

Трговина

Услуге

У сектору производње, већина привредних субјеката (83,45%) користи веб-сајт. У трговини, веб-сајт је такође широко прихваћен, 80% субјеката га користи. У сектору услуга пак знатно је мањи проценат – чак 30,21% привредних субјеката не користи веб-сајт у свом пословању.

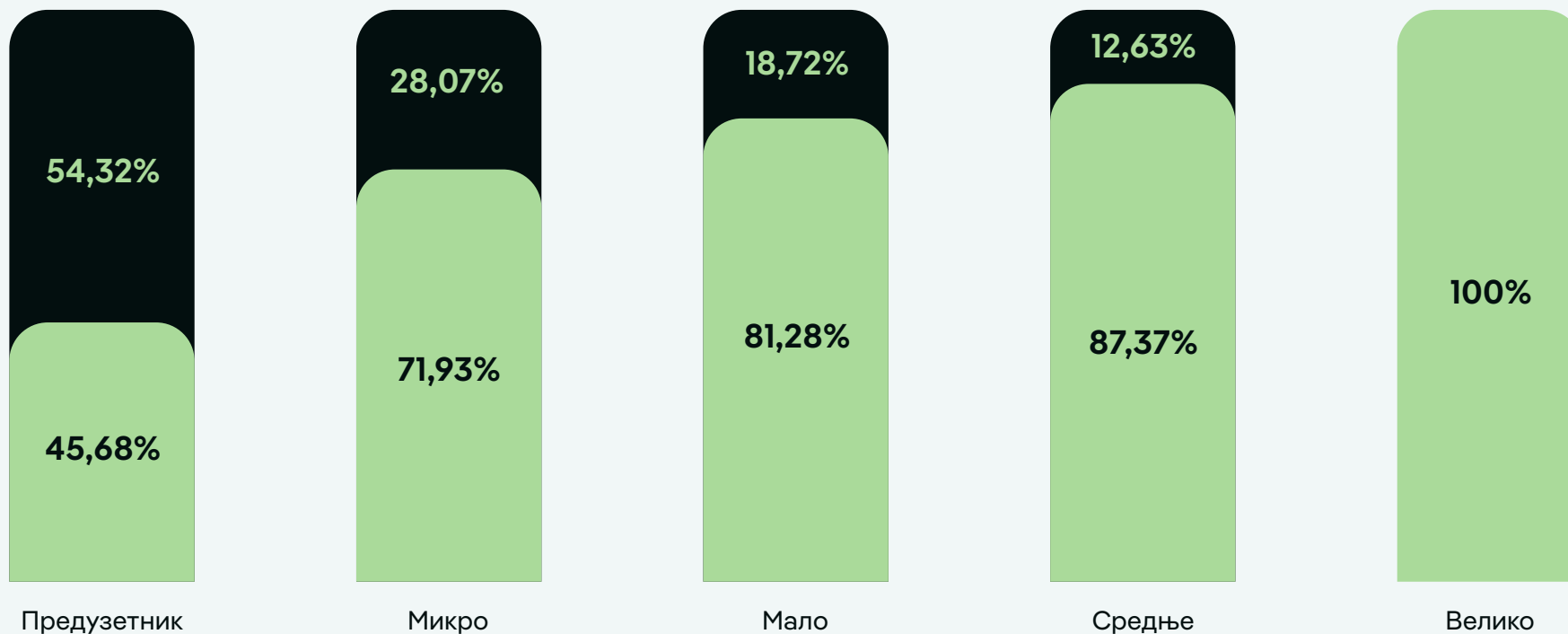
Да ли ваша фирма користи веб сајт у свом пословању?

Да, користимо веб-сајт

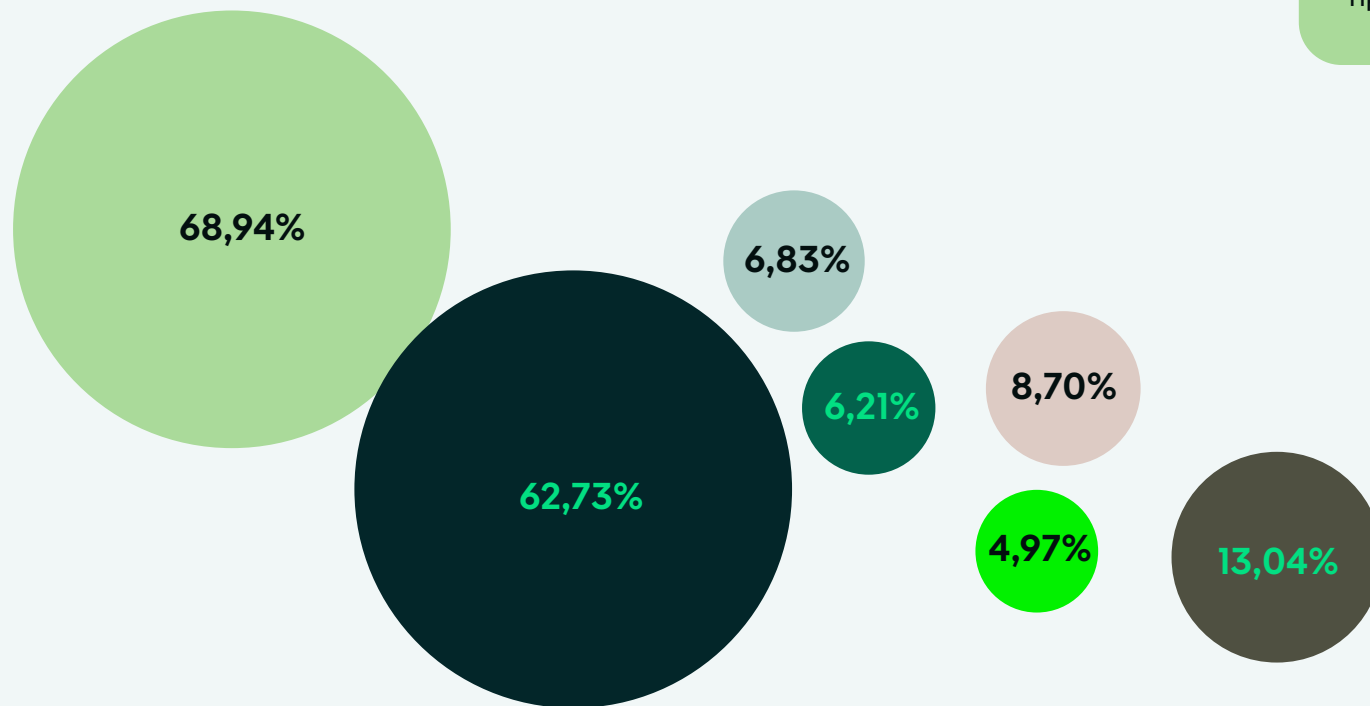
Не, не користимо

Са растом фирми, и њиховим развојем од статуса предузетника ка великим компанијама повећава се проценат оних које користе веб-сајт. Предузетници у најмањој мери користе веб-сајт, мање од половине (46,68%), више од четири петине малих и средњих предузећа има веб-сајт, и готово сва велика предузећа.

Главни разлози због којих предузећа немају активан веб-сајт

Највећи број предузећа која немају веб-сајт (68,94%) каже да је то зато што у њиховој индустрији не постоји потреба за тим. Још 62,73% предузећа наводи да већина њиховог пословања долази од усмених препорука.

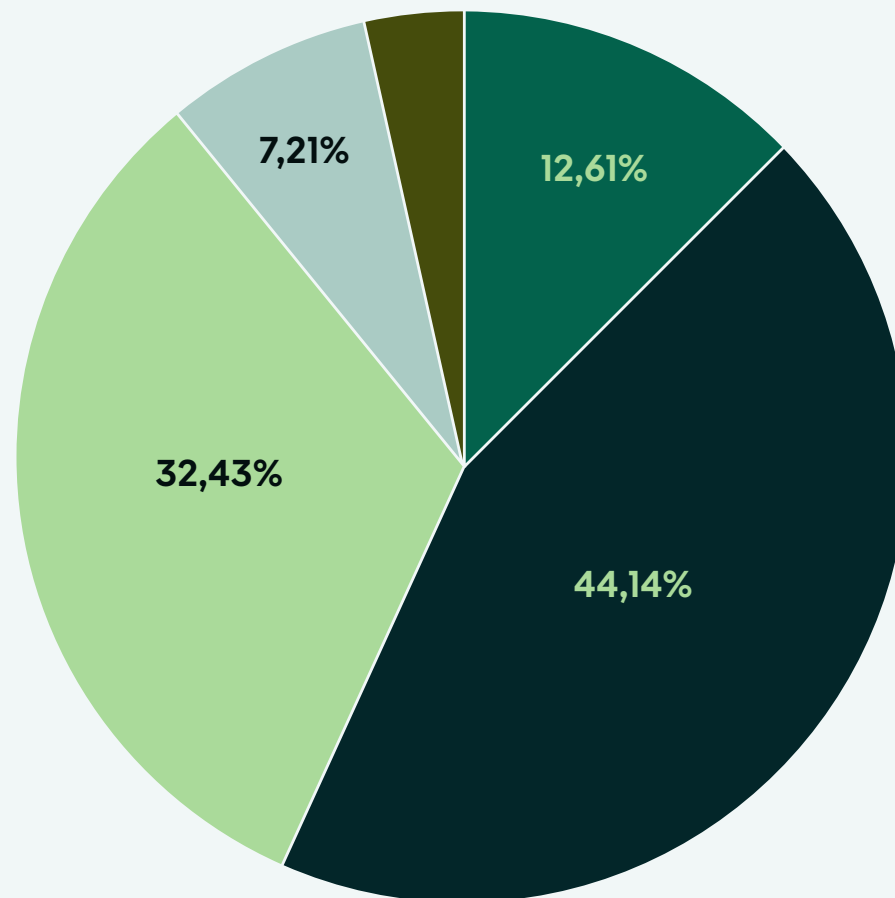

Да ли ваша фирма користи веб сајт у свом пословању?

- У нашој индустрији нема потребе
- Немамо времена да направимо веб-сајт
- Немамо стручност/знање о томе како да направимо веб-сајт
- Немамо расположивих средстава за израду веб-сајта
- Имали смо веб-сајт који смо угасили и треба да га редизајнирамо и поново активирамо
- Нисмо били у могућности да добијемо одобрење од кључних интерних доносилаца одлука
- Остало

Зашто у вашој индустрији „нема потребе” имати веб-сајт?

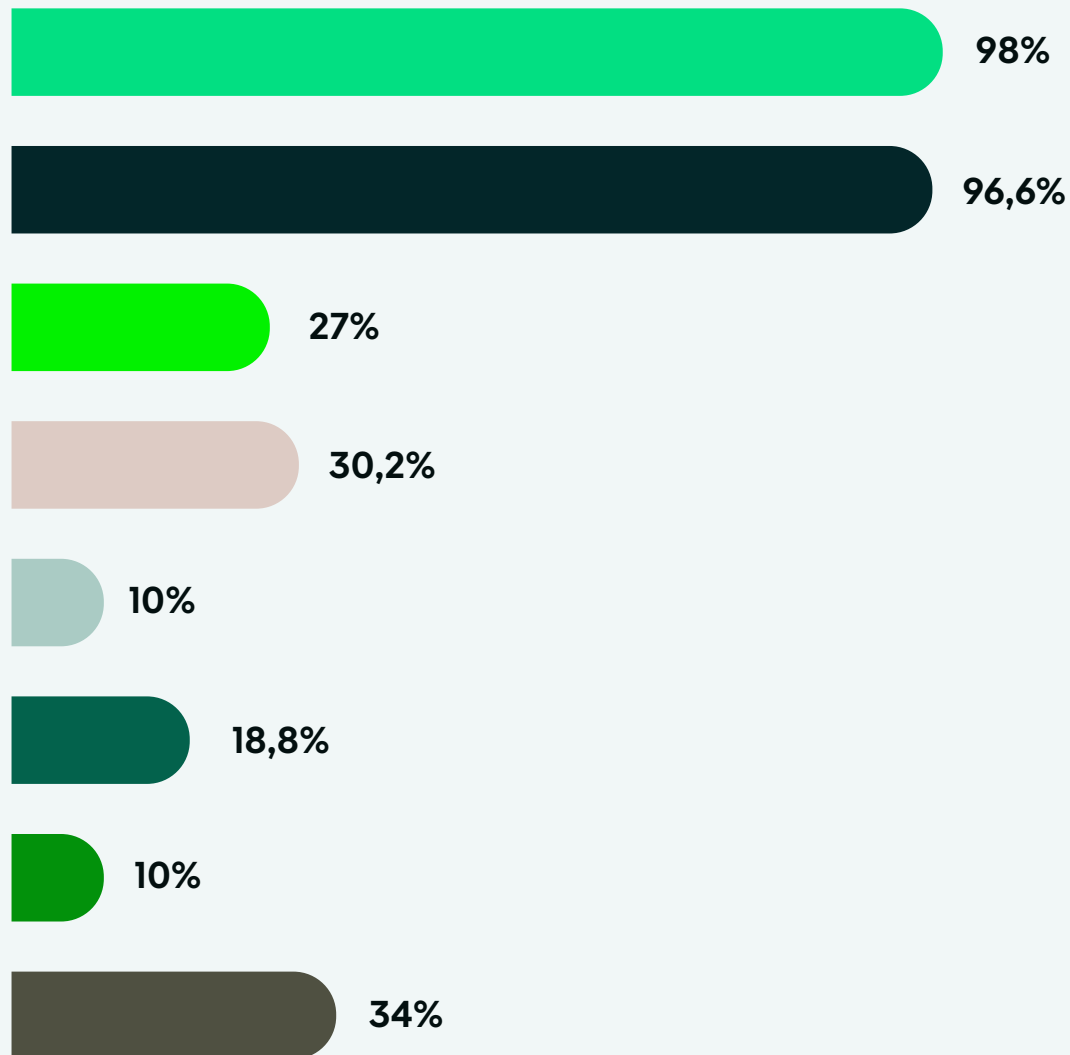
- Не видим предност у томе да имамо веб-сајт
- Већину послова добијамо путем усмених препорука
- Задовољан сам постојећим обимом пословања
- Већ имамо довољно купаца
- Остало

Од оних предузећа која кажу да у њиховој индустрији нема потребе за веб-сајтом, готово трећина (32,43%) задовољна је постојећим обимом пословања.

Садржај пословног веб-сајта

- Пословне контакт информације
- Опис понуђених производа/услуга
- Могућност резервисања/заказивања
- Могућност продаје производа/услуга
- Могућност плаћања картицама
- Профиле кључних запослених
- Могућност креирања корисничких налога
- Респонзивни дизајн који омогућава оптимизован приказ на паметним телефонима и таблетима

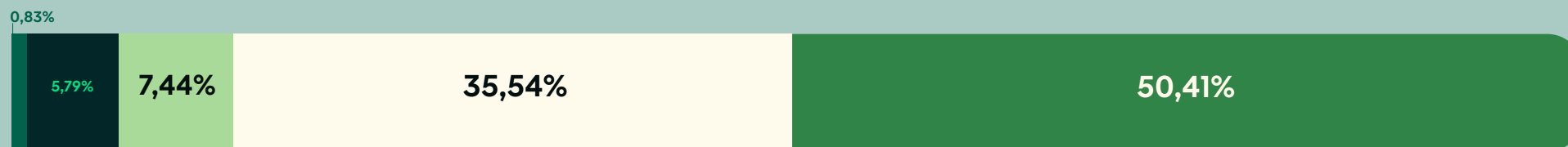
Готово сви пословни веб-сајтови у Србији имају пословне контакт информације (98%) и описе производа и услуга (96,6%). Респонзивни дизајн има нешто више од трећине (34%) веб-сајтова. Могућност продаје производа и услуга на свом сајту има 30,2% веб-сајтова домаћих предузећа.

Разлози за непостојање е-трговине на веб-сајту

Доминантан разлог зашто велики број веб-сајтова нема могућност е-трговине (онлајн плаћање, онлајн продају или прихватање онлајн резервација) јесте то што не продају производе или немају потребе за продајом преко интернета (72,66%). Предузећа која кажу да немају обим продаје који би оправдао инвестицију покретања е-трговине је 11,07%.

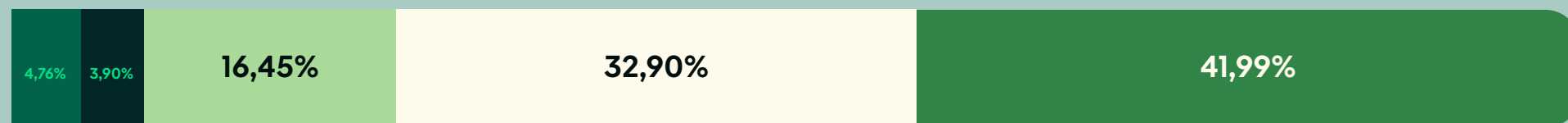
Колико је пословни веб-сајт важан

Производња

Трговина

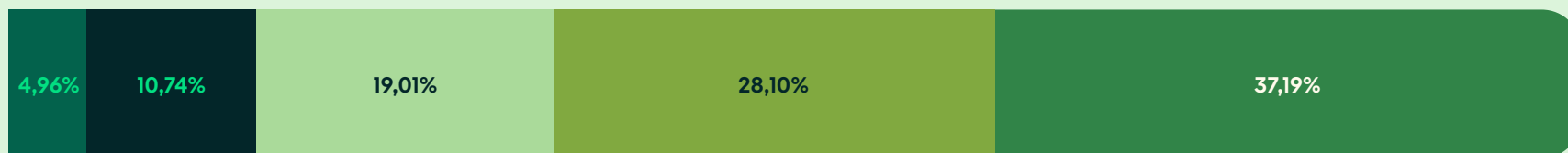

Услуге

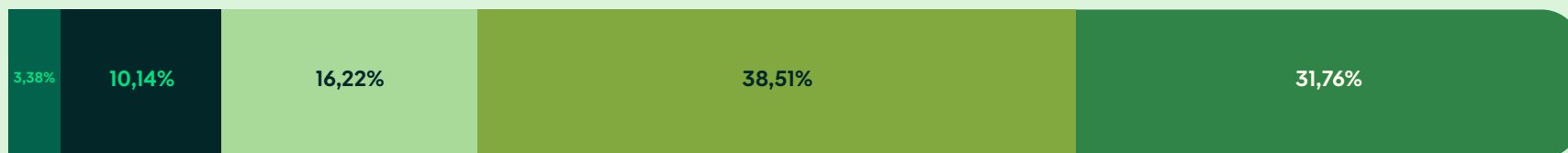
Колико је ваш пословни веб-сајт важан за разумевање
вашег бизниса?

- Уопште није важан
- Није важан
- Ни важан ни неважан
- Важан
- Веома важан

Привредни субјекти у производњи сматрају да је њихов пословни веб-сајт веома важан за разумевање њиховог бизниса, па је више од половине испитаника (50,41%) важност сајта оценило највишом оценом.

Производња

Трговина

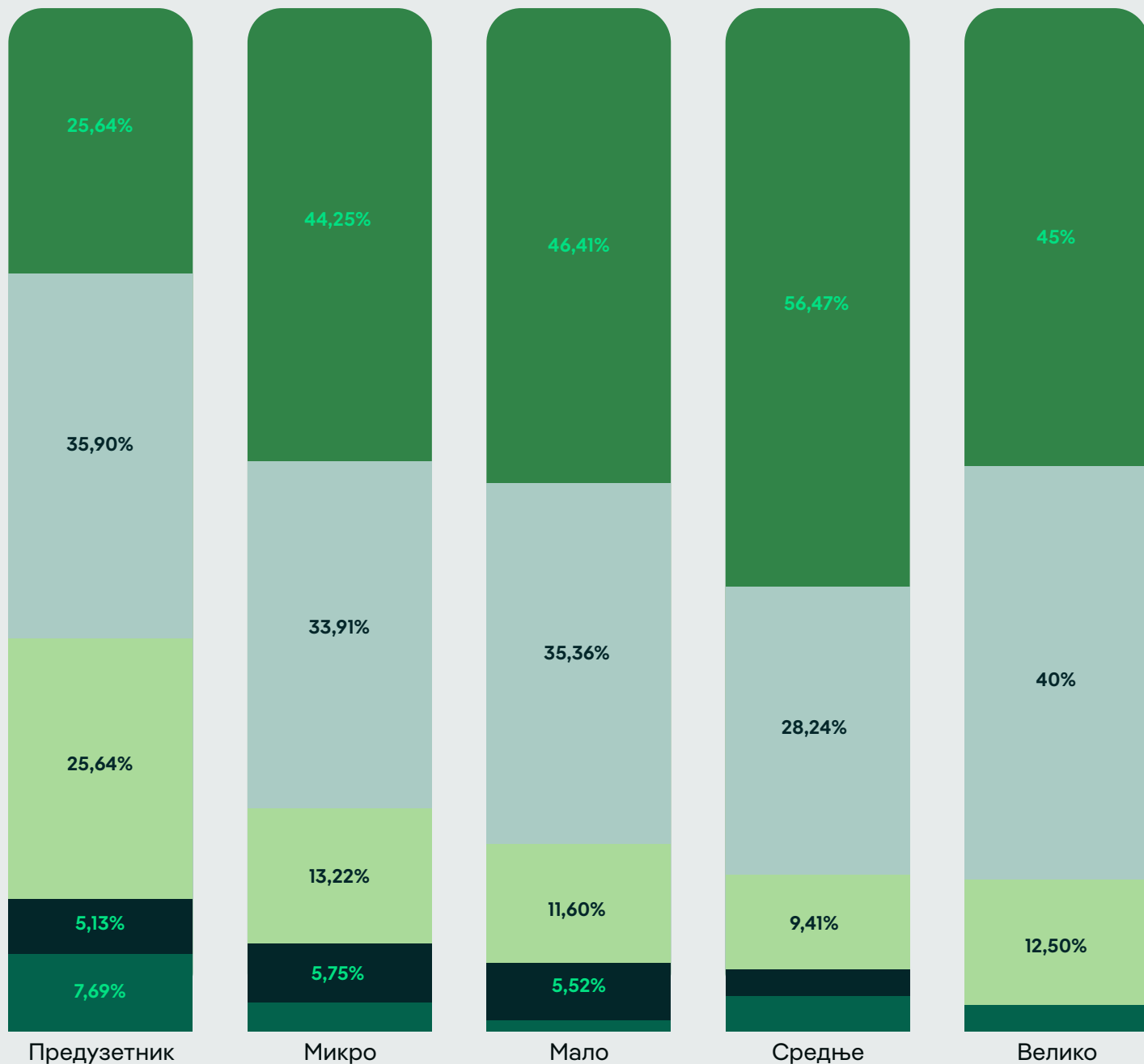

Услуге

Колико је ваш пословни веб-сајт важан за покретање или раст продаје?

- Уопште није важан
- Није важан
- Ни важан ни неважан
- Важан
- Веома важан

Кад је реч о трговинским предузећима, 70,27% њих каже да им је пословни веб-сајт важан или веома важан за покретање и развој продаје.

Колико је ваш пословни веб-сајт важан за разумевање вашег бизниса?

- Веома важан
- Важан
- Ни важан ни неважан
- Није важан
- Уопште није важан

Са растом величине предузећа расте и свест о значају пословног веб-сајта за разумевање бизниса и онога што он нуди. Сходно томе, 25,64% предузетника каже да им је веб-сајт веома важан, док то исто тврди двоструко више представника средњих предузећа (56,47%).

Колико је ваш пословни веб-сајт важан за покретање или раст продаје?

- Уопште није важан
- Није важан
- Ни важан ни неважан
- Важан
- Веома важан

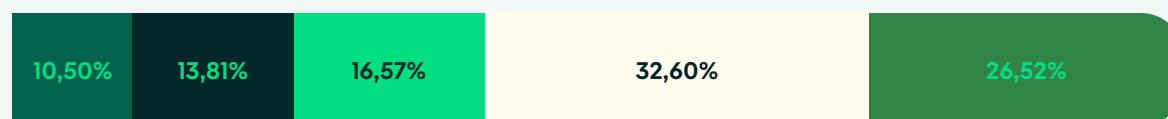
Када је реч о покретању и развоју продаје, чак трећина предузетника (33,33%) сматра да им веб-сајт уопште није важан. Кад је реч о великим предузећима, само 7,5% њих сматра да веб-сајт није уопште важан за покретање и унапређење продаје, док близу половине средњих предузећа (47,06%) сматра да им је веб-сајт веома важан за продају.

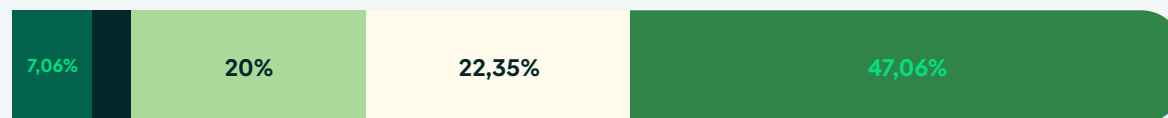
Предузетник

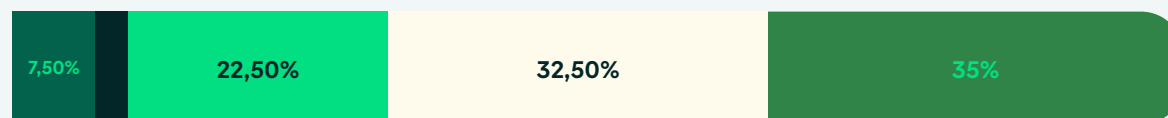
Микро

Мало

Средње

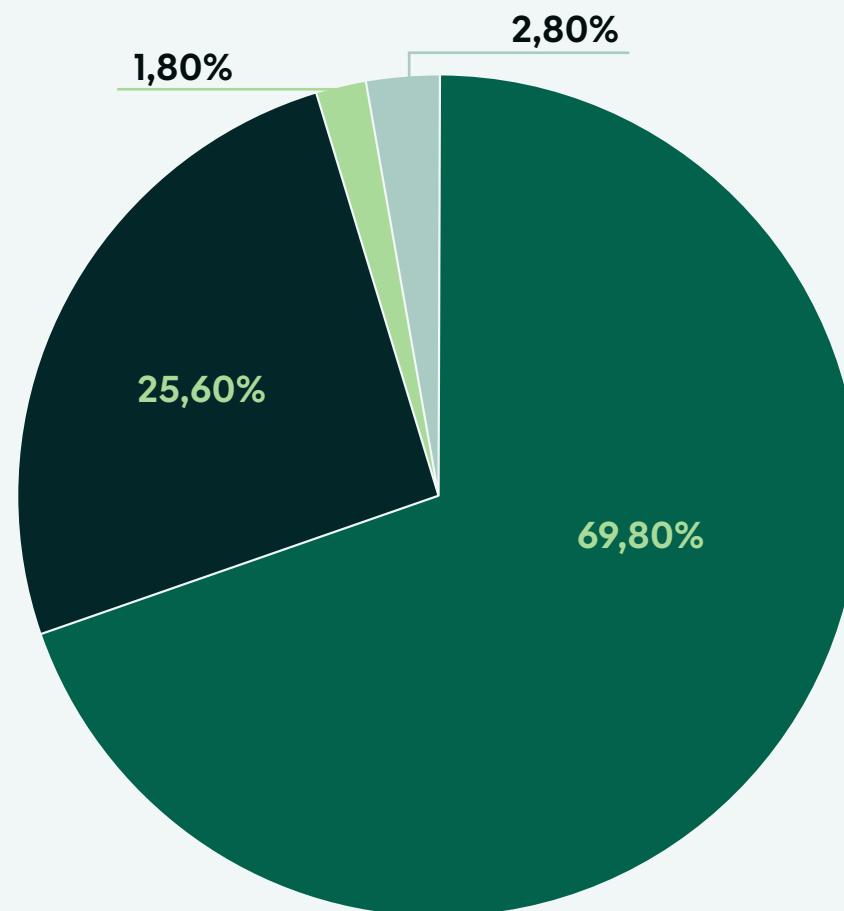

Велико

**На којим доменима се налазе
пословни веб-сајтови**

Нешто више од две трећине фирми у Србији (69,8%) за свој веб-сајт користи .rs домен. Истовремено, 25,6% привредних субјеката користи интернационални .com домен. Остали домени су регистровани у малом броју, мање од 5%.

На ком домену је веб-сајт ваше фирме?

- .rs
- .com
- .net
- Неки други

На ком домену је веб-сајт ваше фирме?

 .rs .com .net Неки други

Производња

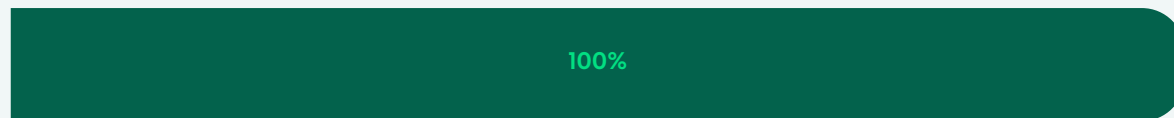

Трговина

Услуге

Нешто више од две трећине фирми у Србији (69,8%) за свој веб-сајт користи .rs домен. Истовремено, 25,6% привредних субјеката користи интернационални .com домен. Остали домени су регистровани у малом броју, мање од 5%.

Послују мање од годину дана

Послују од 1 до 3 године

Послују од 3 до 5 година

Послују од 5 до 10 година

Послују од 10 до 20 година

Послују дуже од 20 година

Са повећањем дужине пословања уочава се растући тренд коришћења .com домена, са 9,09% за фирме које послују од једне до три године, до 28,45% за оне које послују дуже од 20 година. У истом периоду, употреба .rs домена опада са 81,82% за фирме које послују од једне до три године, на 67,24% за оне са стажем дужим од 20 година.

Ови подаци могу указивати на то да старије фирме, које су можда већ успоставиле своје пословање на међународном нивоу, имају тенденцију да се одлучују за .com домен, док су нове фирме прилежније локалном .rs домену.

Треба имати у виду и да су старије фирме регистровале .com домене још док .rs домен није ни постојао (.rs је наследио .yu домен у марту 2008, што значи да је у тренутку спровођења овог истраживања био стар око 15,5 година). У међувремену су неке прешле на .rs домен, а неке су остале на .com домену.

На ком домену је веб-сајт ваше фирме?

.rs

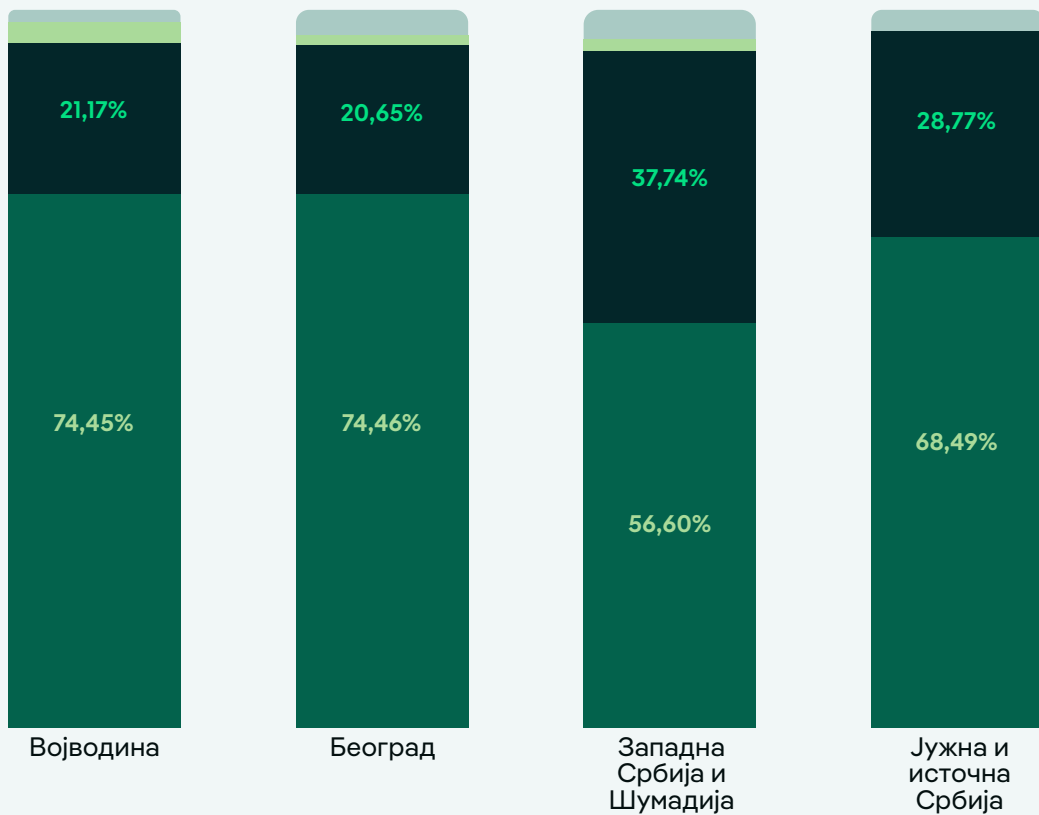
.com

.net

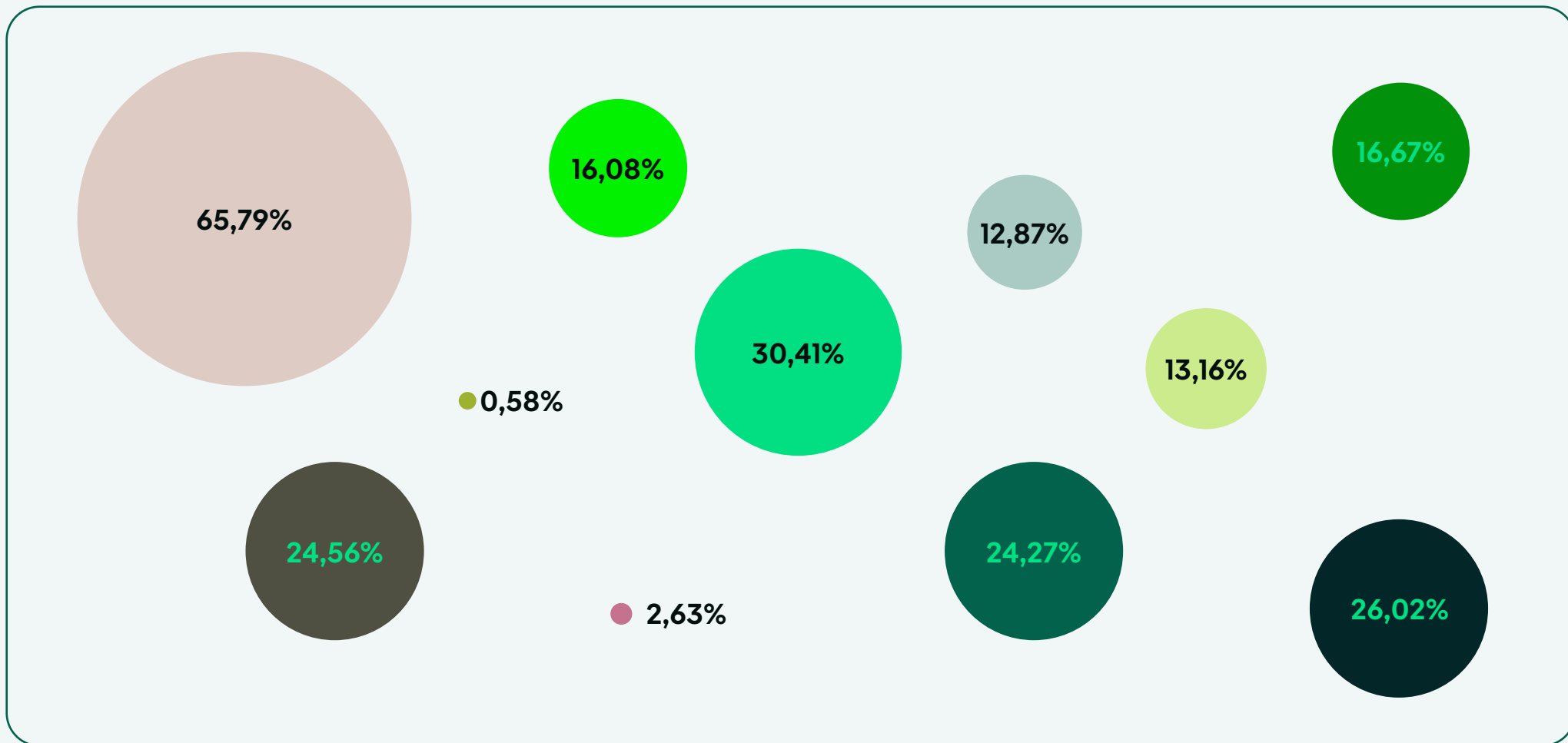
Неки други

На ком домену је веб-сајт ваше фирме?

- .rs
- .com
- .net
- Неки други

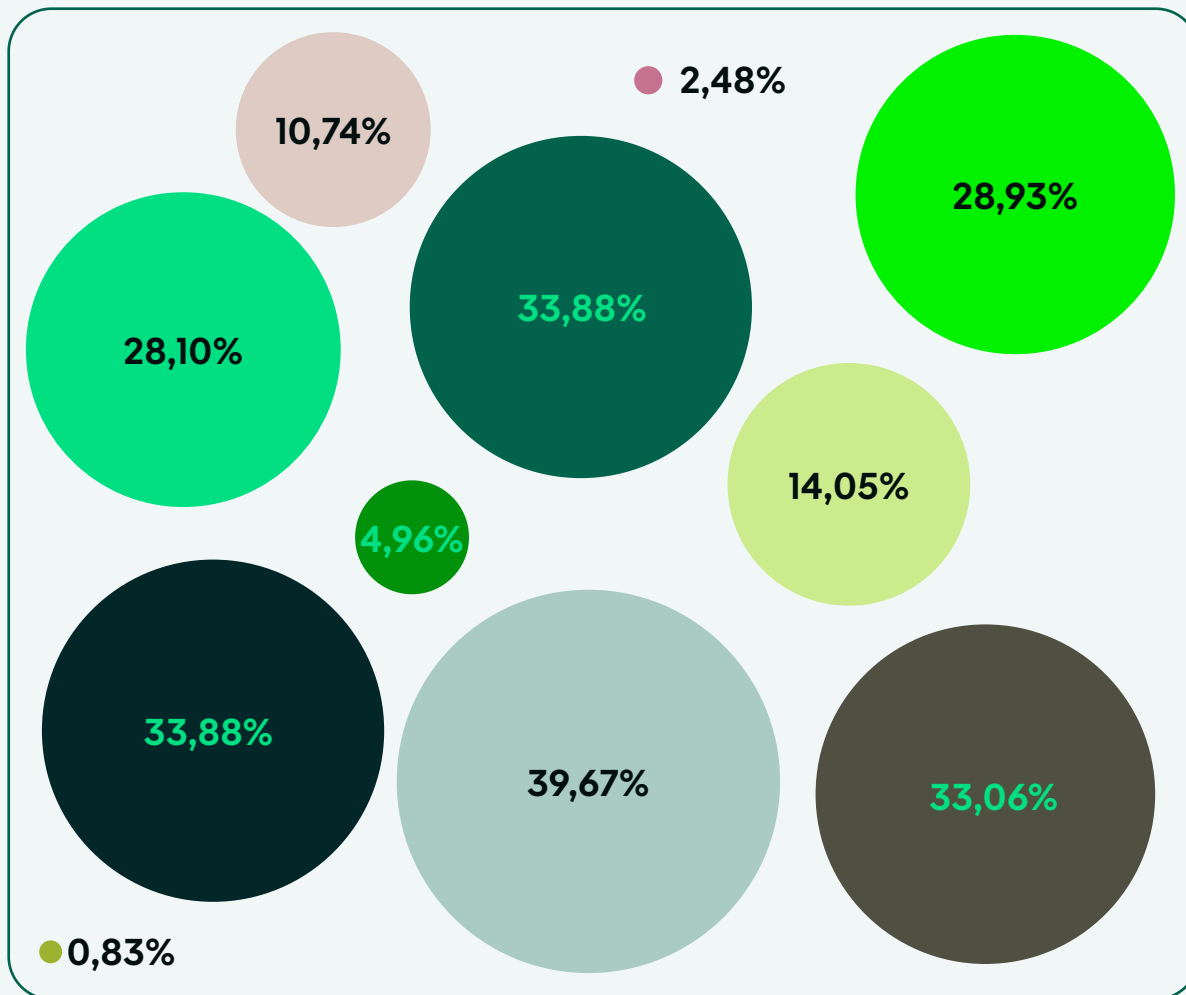
Фирме у Војводини и Београду имају сличан тренд у коришћењу .rs домена – преко 74% фирми у оба региона. И у осталим регионима се најчешће користи .rs домен, али у нешто мањој мери него у Београду и Војводини. У Западној Србији и Шумадији .com домен користи нешто већи проценат привредних субјеката (37,74%) у поређењу са другим регионима.

Због чега сте изабрали баш .rs домен?

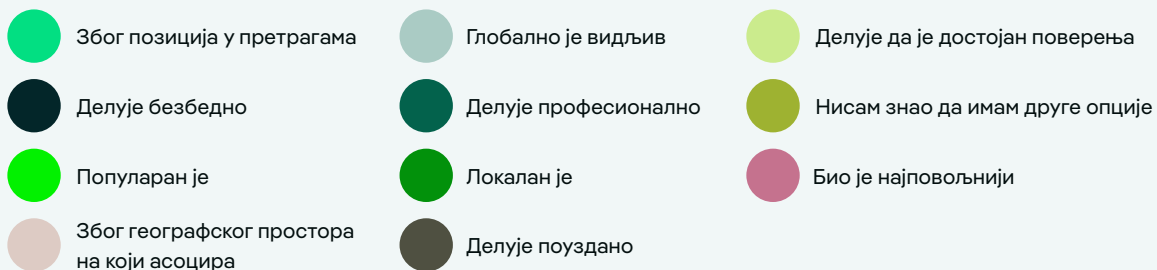
- Због позиција у претрагама
- Глобално је видљив
- Делује да је достојан поверења
- Делује безбедно
- Делује професионално
- Нисам знао да имам друге опције
- Популаран је
- Локалан је
- Био је најповољнији
- Због географског простора на који асоцира
- Делује поуздано

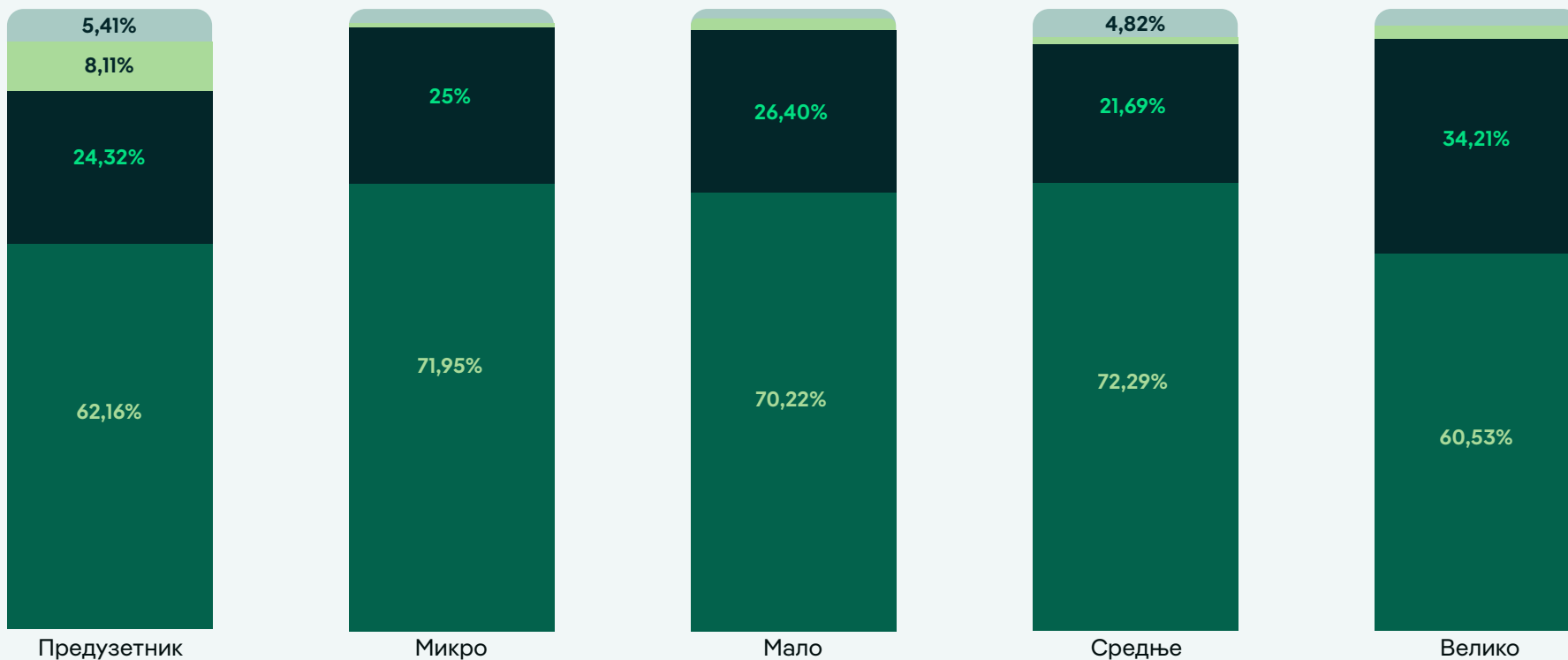
Најчешћи разлози за избор .rs домена су „због географског простора на који асоцира” (65,79%), „због позиције у претрагама” (30,41%) и „делује безбедно” (26,02%). Ово указује на то да фирме које су се одлучиле за .rs домен вреднују локални идентитет и боље позиционирање у претрагама на српском интернету.

За .com домен, три главна разлога која су фирме навеле за избор овог домена су: „глобално је видљив” (39,67%), „делује професионално” (33,88%) и „делује безбедно” (33,88%). Ови подаци сугеришу да фирме које се одлучују за .com домен то чине због његове међународне препознатљивости, професионалног имиџа и сигурности коју овај домен комуницира, што је, опет, више ствар имиџа (јачине бренда), него његова реална карактеристика. У прилог томе говори и чињеница да су сви домени апсолутно идентично видљиви глобално, на целом интернету, па „глобална видљивост” не може бити компаративна предност ниједног домена понаособ у односу на било који други интернет домен.

Због чега сте изабрали баш .com домен?

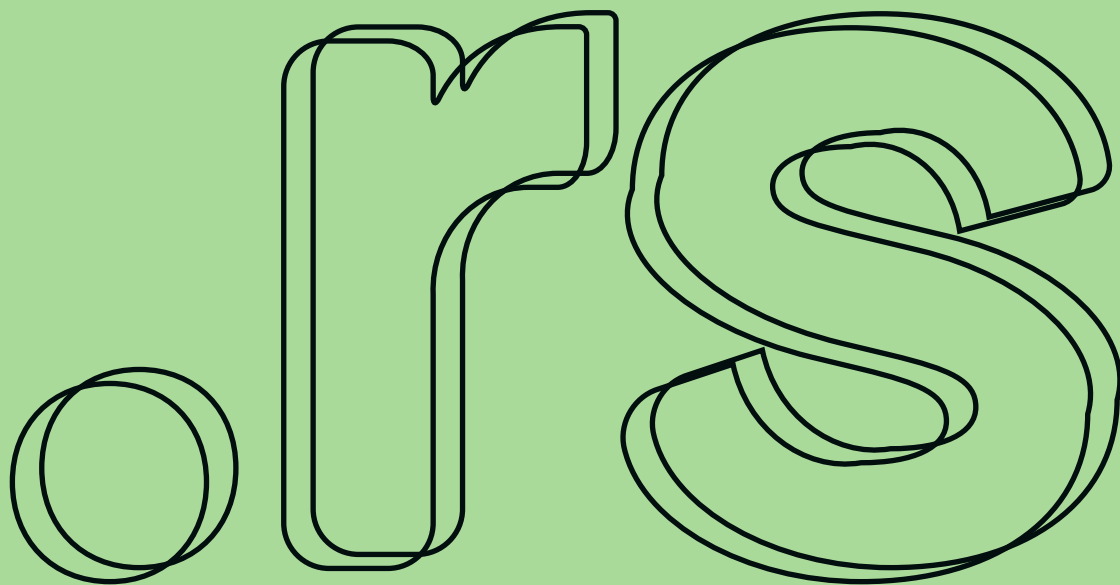

На ком домену је веб-сајт ваше фирме?

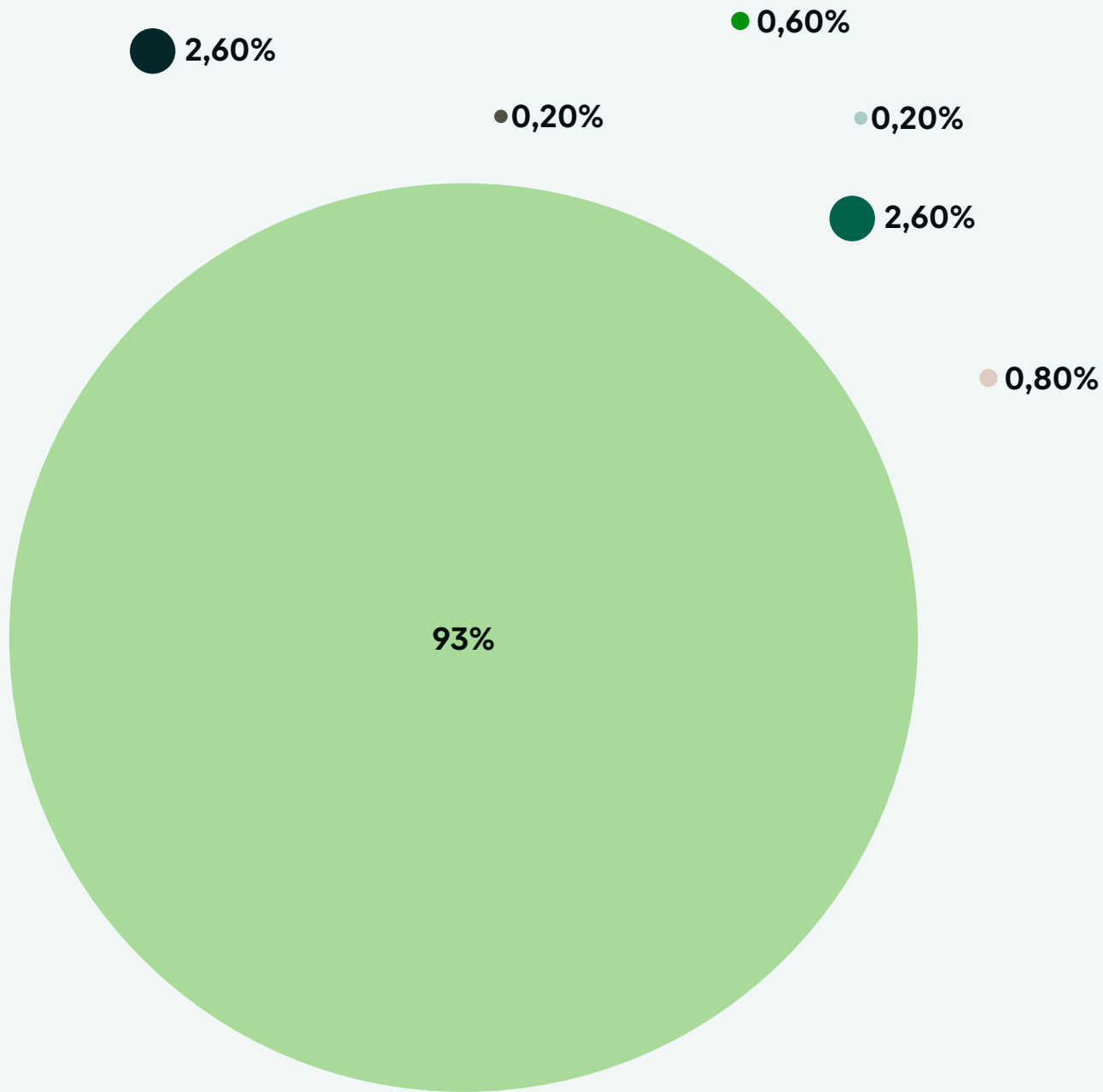
- .rs
- .com
- .net
- Неки други

Микро, мала и средња предузећа у великом проценту (више од 70% њих) веб-сајт имају на .rs домену. С друге стране, нешто више од трећине великих предузећа (34,21%) у ту сврху користи .com домен.

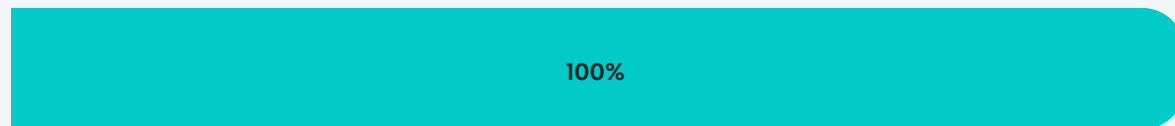
На кога фирме региструју свој домен

Велика већина домена на којима су пословни сајтови регистрована је на фирму којој сајт припада (93%). Друге категорије, попут регистрације на власника фирме, партнера, запосленог, фриленсера или агенцију, имају релативно маргиналне проценте у поређењу са доминантном категоријом регистрације на фирму.

На кога је регистрован домен на коме је пословни веб-сајт?

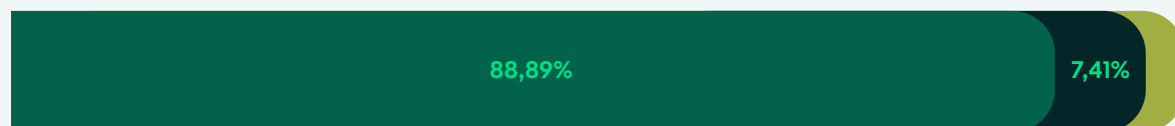
- Фирму
- Вас лично
- Вашег партнера (ако га имате)
- Вашег запосленог
- Фриленсера који је регистровао домен
- Агенцију која вам је радила сајт
- Неко друго физичко или правно лице (навести које)

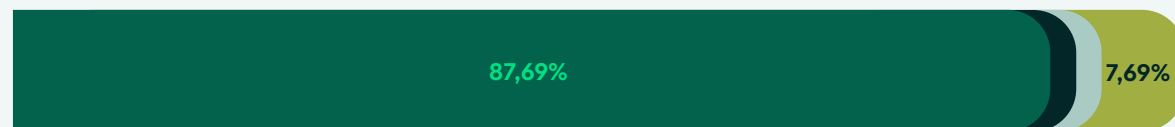
Послују мање од годину дана

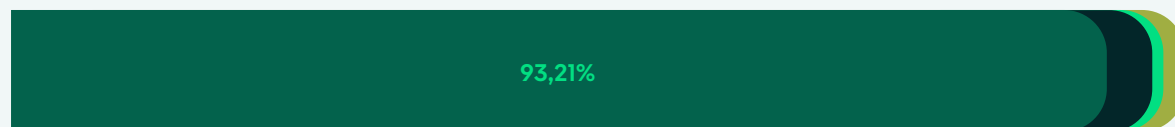
Послују од 1 до 3 године

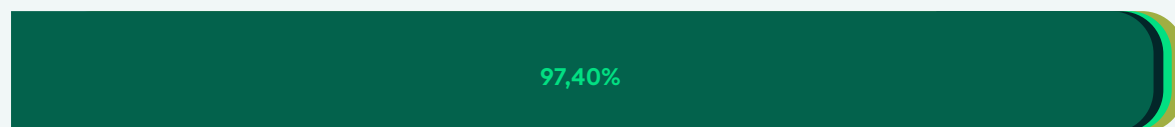
Послују од 3 до 5 година

Послују од 5 до 10 година

Послују од 10 до 20 година

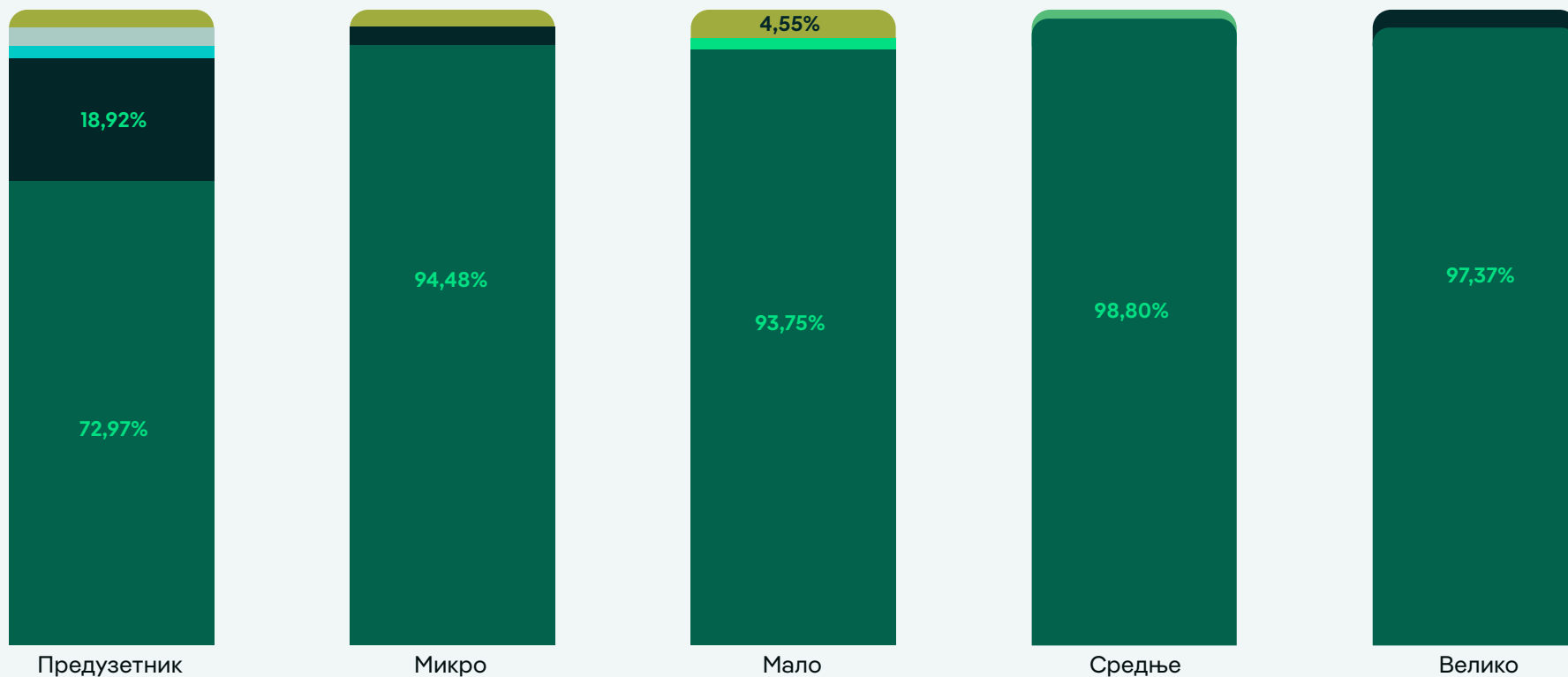

Послују дуже од 20 година

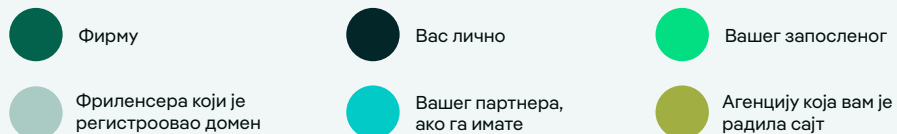
На кога је регистрован домен на коме је пословни веб-сајт?

- Фирму
- Вас лично
- Вашег запосленог
- Фриленсера који је регистровао домен
- Вашег партнера, ако га имате
- Агенцију која вам је радила сајт

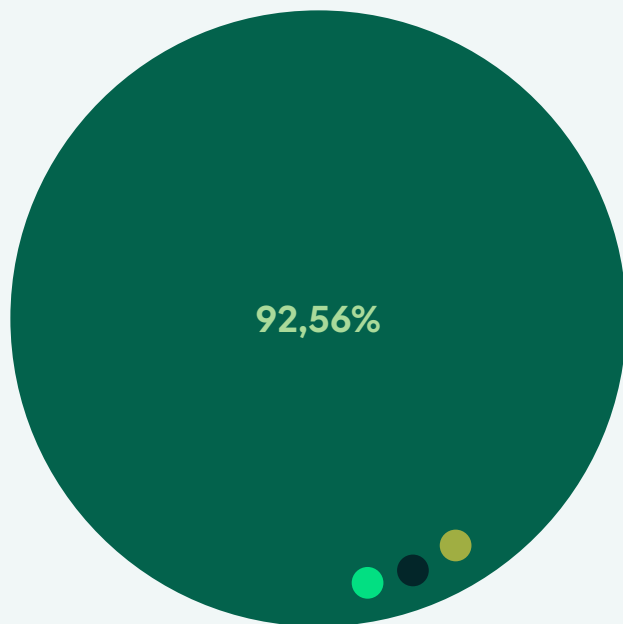
Већина домена на којима су пословни сајтови регистрована је на фирму, са растућим процентом у односу на дужину њеног пословања – од 72,73% за оне које послују од једне до три године, до 97,40% за оне које послују дуже од 20 година. Интересантно је да код фирми које послују од једну до три године постоји релативно висок проценат домена (27,27%) регистрованих на власника, али тај проценат опада како фирма дуже послује.

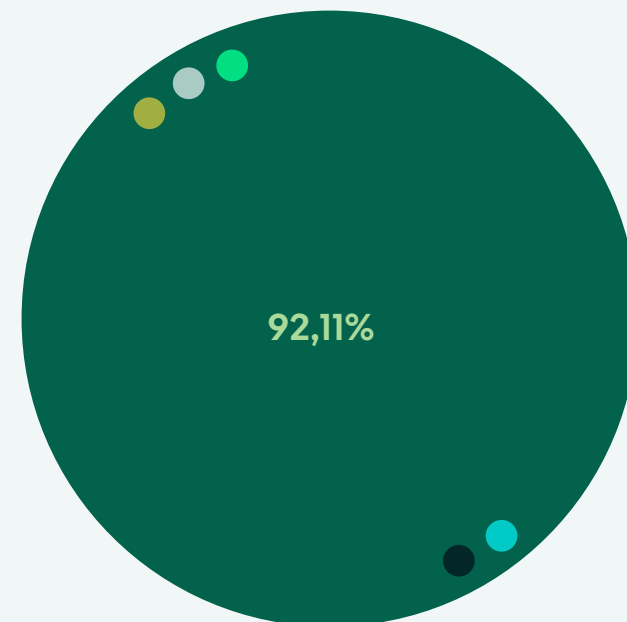
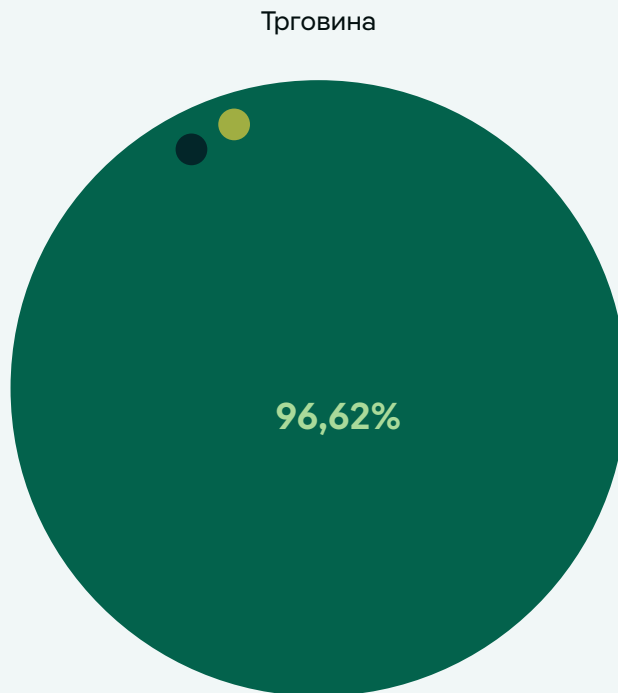
На кога је регистрован домен на коме је пословни веб-сајт?

Доминантан број предузећа (преко 90%) регистровао је домен на фирму. Код предузетника је нешто другачија ситуација – 18,92% предузетника регистровало је домен свог веб-сајта на своје име, дакле, на физичко, а не на правно лице.

Прозводња

Услуге

У сектору трговине, 96,62% привредних субјеката је интернет домен за свој веб-сајт регистровало на фирму, што је највећи проценат међу секторима. У друга два сектора фирме поступају исто у нешто више од 92% случајева. Ово указује на то да, без обзира на област пословања, већина привредних субјеката бира да интернет домен за њихов пословни веб-сајт буде регистрован директно на фирму.

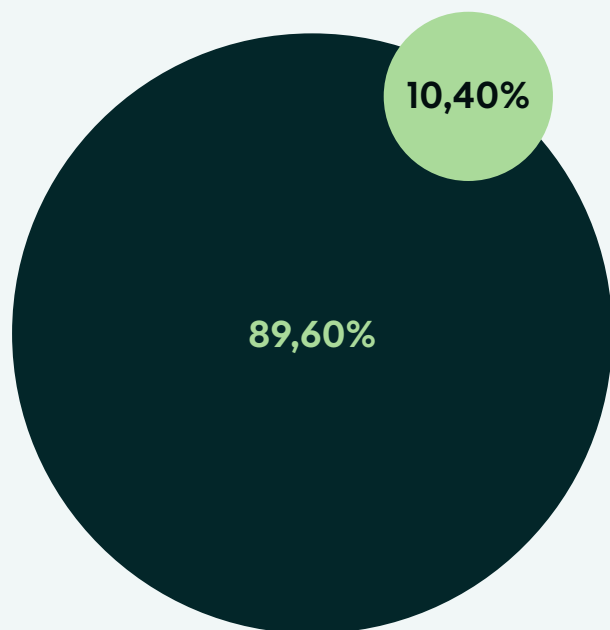
На кога је регистрован домен на коме је пословни веб-сајт?

- Фирму
- Вас лично
- Вашег запосленог
- Фриленсера који је регистровао домен
- Вашег партнера, ако га имате
- Агенцију која вам је радила сајт

**Регистрација додатних
домена**

Поред основног домена фирме, 10,40% компанија регистровало је још један или више додатних домена.

Да ли сте додатно регистровали још неки домен, осим домена за пословни веб-сајт фирме?

Да Не

Намена додатних домена

45,45%

Нови пројекат

47,92%

Маркетиншка кампања

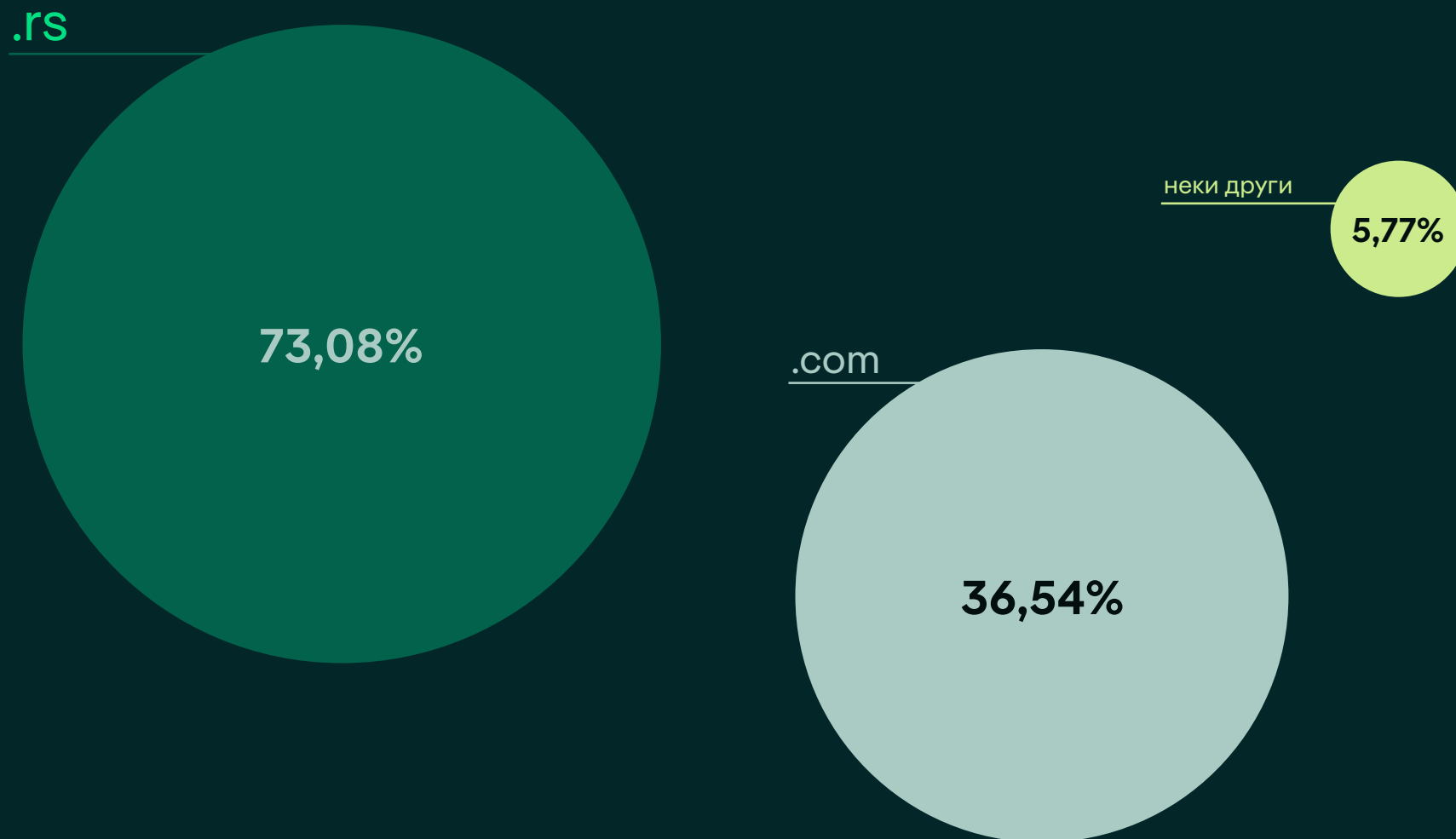
12,20%

Блог

35,71%

Заштита производа/услуга

Безмало половина фирми које су регистровале неки додатни домен (47,92%) искористиће га за маркетиншку кампању. Поред тога, 45,45% фирми региструје домен за нови пројекат, а 35,71% њих користи додатне домене како би заштитило назив производа или услуга на интернету.

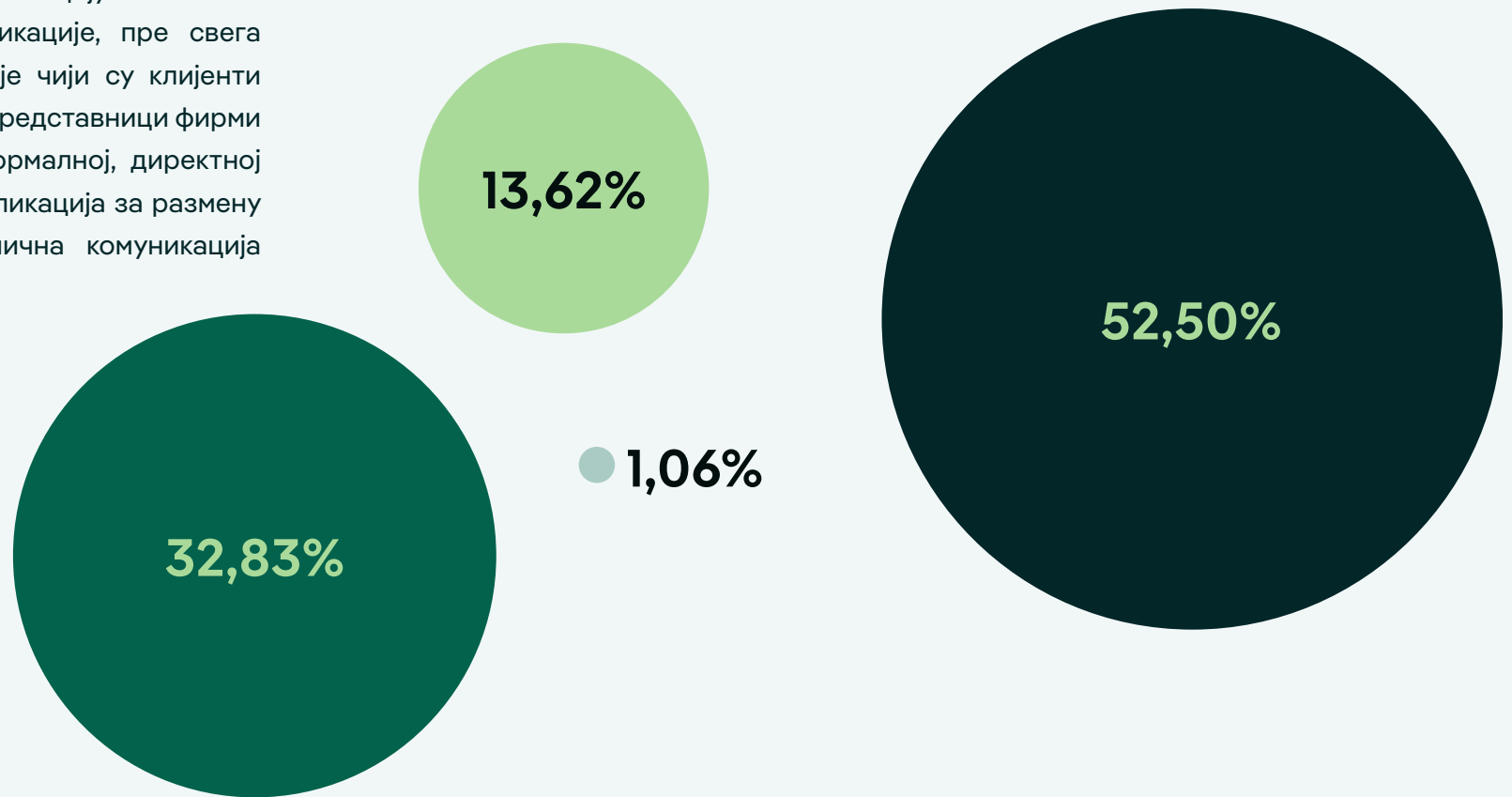

За додатне потребе фирме најчешће региструју .rs домен (73,08%).

Коришћење имејла у пословној комуникацији

Имејл је учврстио своју позицију званичног средства пословне комуникације, пре свега када су у питању компаније чији су клијенти правни субјекти. И када се представници фирми о послу договарају у неформалној, директној комуникацији, или путем апликација за размену порука, на крају се званична комуникација одвија путем имејла.

Да ли ваша фирма за пословну комуникацију користи имејл?

- Да, на бесплатном сервису (Џимејл, Јаху, Хотмејл)
- Да, на домену фирме
- Да, код интернет провајдера (Телеком, СББ, Беотел...)
- Не

Више од половине фирми (52,50%), за пословну комуникацију користи имејл на домену фирме. Значајан део, око једне трећине (32,83%), ослања се на бесплатне сервисе попут Џимејла (Gmail), Јахуа (Yahoo) или Хотмејла (Hotmail), док је употреба имејлова које обезбеђују интернет провајдери (као што су Телеком, СББ, Беотел...) знатно мање заступљена, са свега 13,62%. Само мали број фирми (1,06%) уопште не користи имејл за пословну комуникацију.

Да ли ваша фирма за пословну комуникацију користи имејл?

- Да, на бесплатном сервису (Џимејл, Јаху, Хотмејл)
- Да, код интернет провајдера (Телеком, СББ, Беотел...)
- Да, на домену фирме
- Не

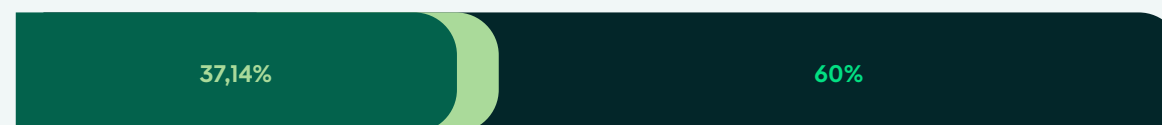
Привредни субјекти који послују од три године до пет година у пословној комуникацији највише користе имејл на домену фирме (60%). Употреба бесплатних сервиса као што су Џимејл или Јаху најчешћа је међу фирмама које послују мање од годину дана (75%), док фирме са стажом дужим од 20 година бесплатне сервисе користе знатно мање – њих свега 28,47%.

Послују мање од годину дана

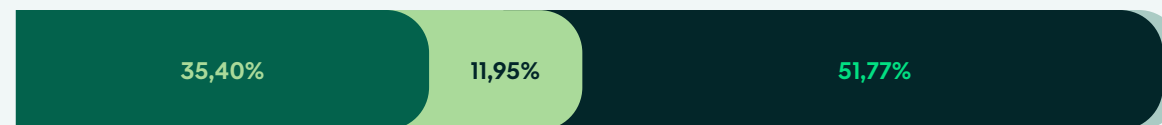
Послују од 1 до 3 године

Послују од 3 до 5 година

Послују од 5 до 10 година

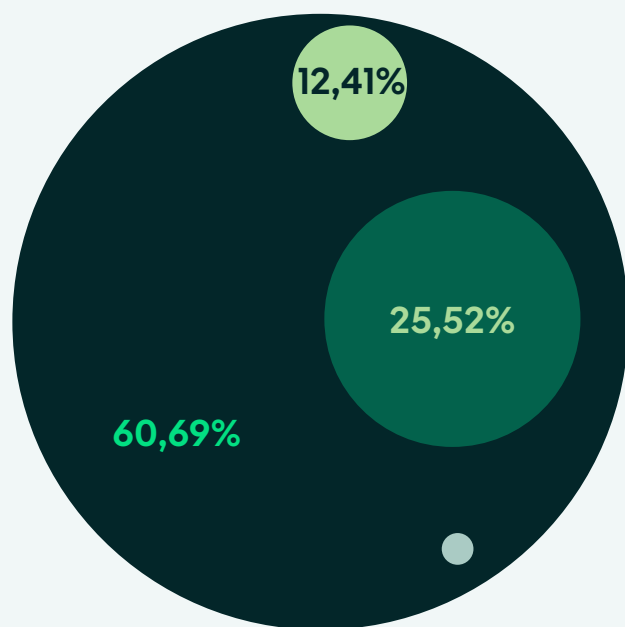
Послују од 10 до 20 година

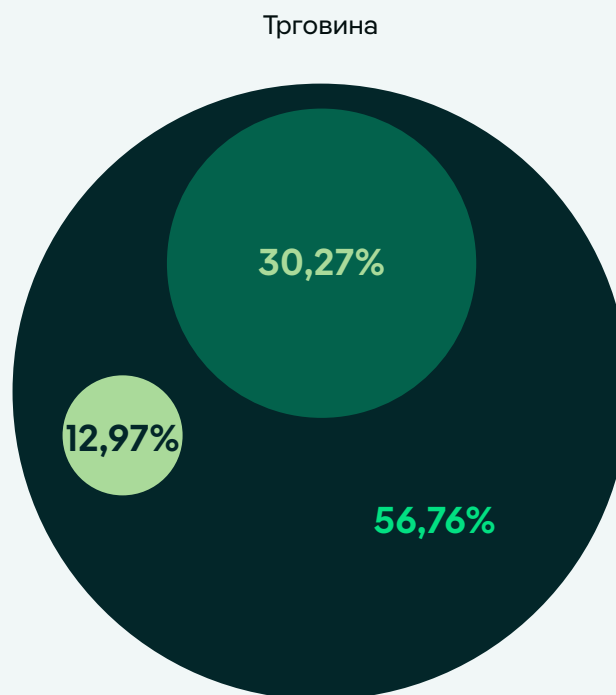
Послују дуже од 20 година

Да ли ваша фирма за пословну комуникацију користи имејл?

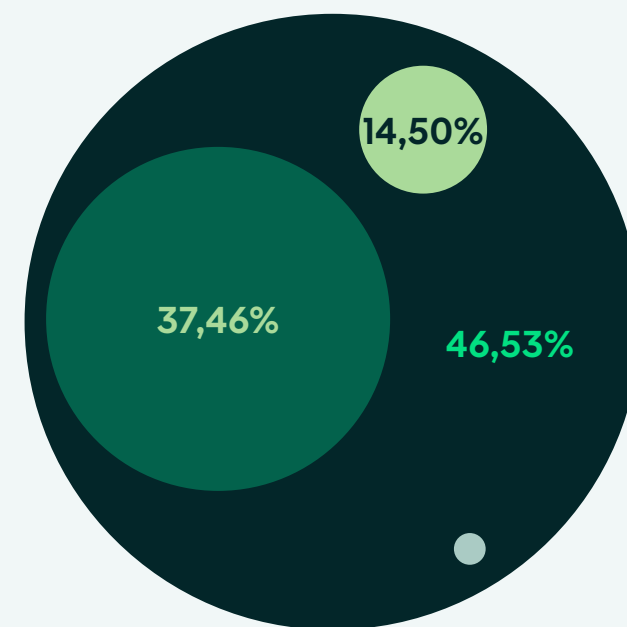
- Да, на бесплатном сервису (Џимејл, Јаху, Хотмејл)
- Да, на домену фирме
- Да, код интернет провајдера (Телеком, СББ, Беотел...)
- Не

Прозводња

Трговина

Услуге

Имејл на домену фирме највише користе привредни субјекти у сектору производње – преко 60%. Насупрот томе, употреба бесплатних имејл сервиса је најраспрострањенија у сектору услуга, где 37,46% привредних субјеката користи ову опцију за пословну комуникацију.

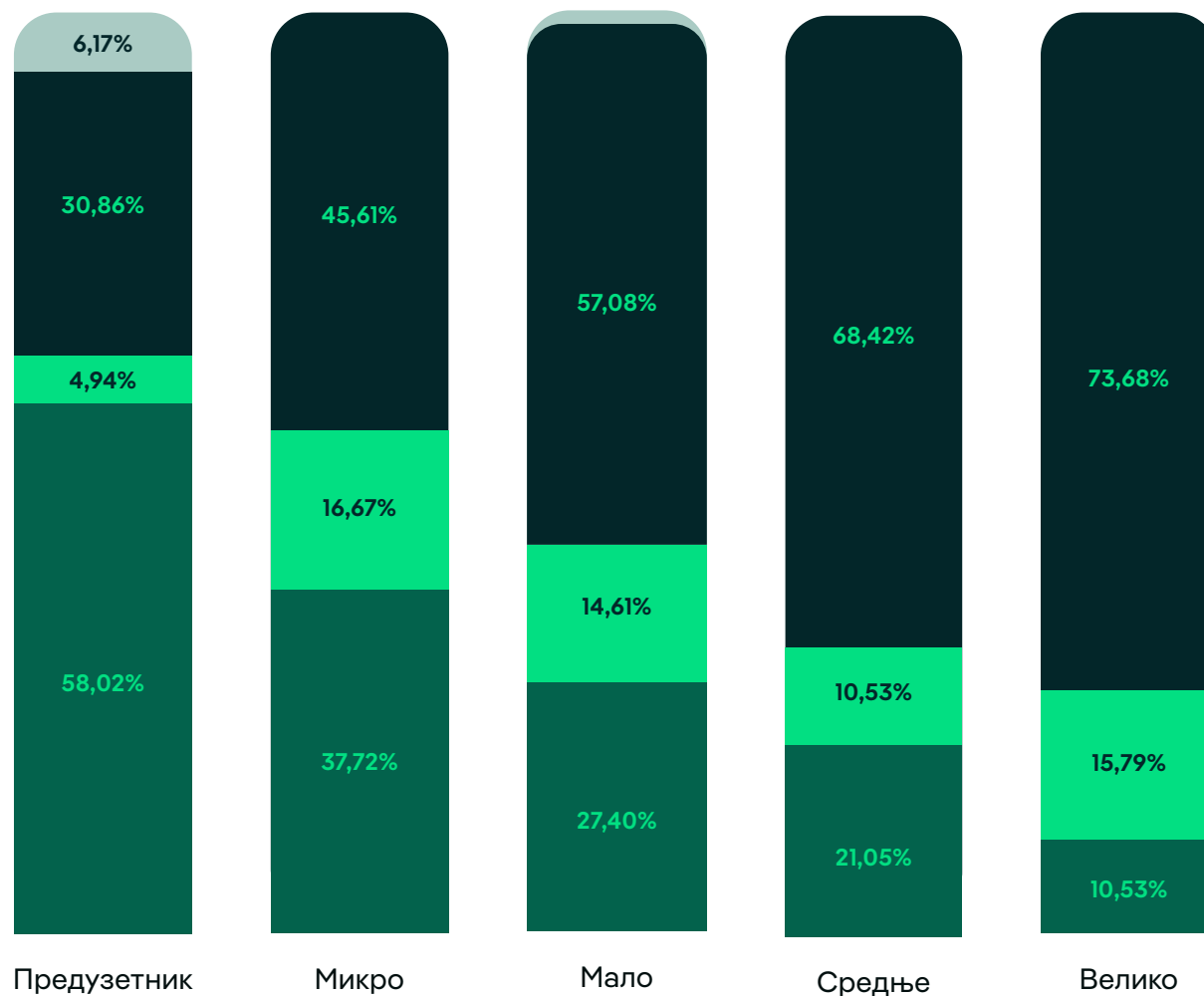
Да ли ваша фирма за пословну комуникацију користи имејл?

● Да, на бесплатном сервису
(Цимејл, Јаху, Хотмејл)

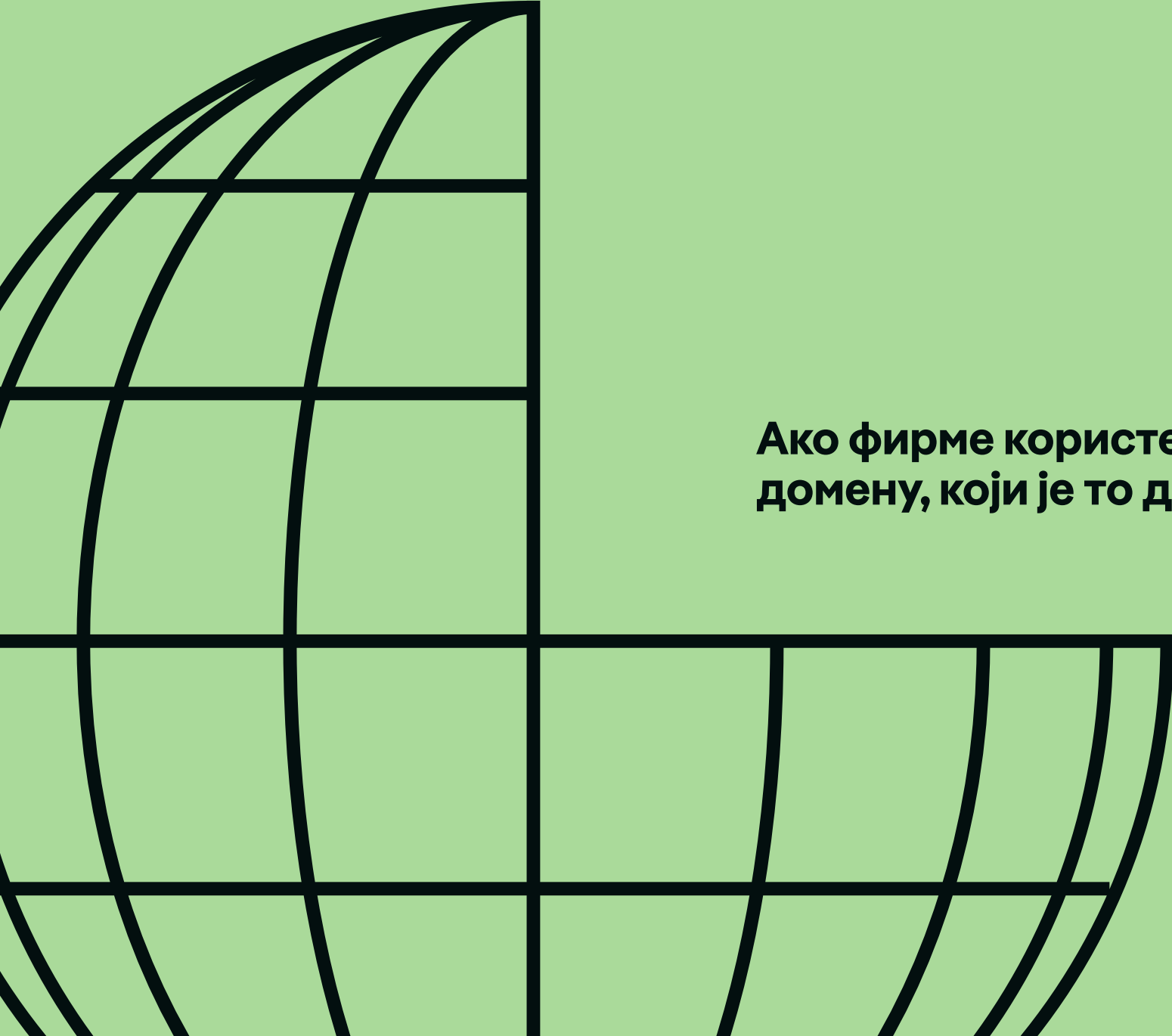
● Да, на домену фирме

● Да, код интернет провајдера
(Телеком, СББ, Беотел...)

● Не

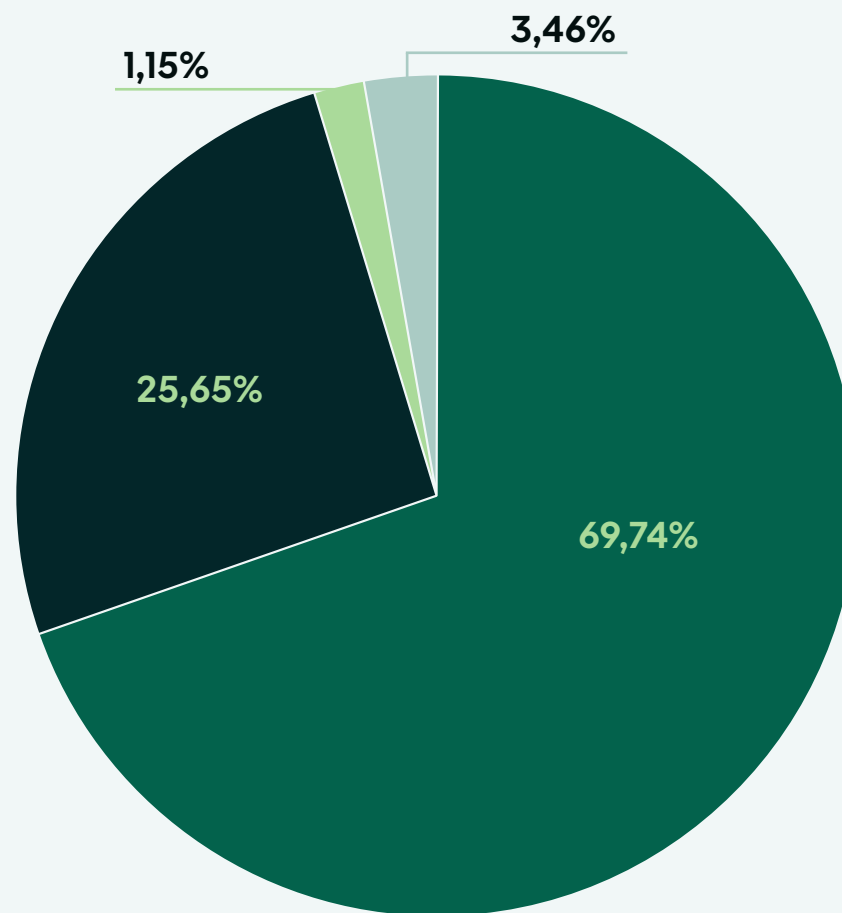

Евидентно је да се начин коришћења имејла у пословне сврхе пропорционално мења са величином фирме. Док 58,02% предузетника користи бесплатне сервисе, а 30,86% њих имејл на домену фирме, свега 10,53% великих фирми користи бесплатне сервисе, а 73,68% користи имејл на домену своје фирме.

Ако фирме користе имејл на свом домену, који је то домен?

Доминантан избор домена међу фирмама које користе имејл на свом домену је .rs, са уделом од преко две трећине (69,74%). Домен .com је други по популарности са четвртином удела (25,65%), док су .net и остали домени знатно ређи избор, са 1,15% и 3,46% респективно.

Ако ваша фирма користи имејл на свом домену, који је то домен?

Ако ваша фирма користи имејл на свом домену, који је то домен?

Послују од 1 до 3 године

Послују од 3 до 5 година

Послују од 5 до 10 година

Послују од 10 до 20 година

Послују дуже од 20 година

Привредни субјекти са стажом од три до пет година доминантно се ослањају на .rs домен, са више од четири петине корисника (80,95%), док је присуство .com домена међу њима мање од петине. Насупрот томе, они са више од деценије на тржишту показују већу склоност ка разноликости, користећи .rs домен у преко две трећине случајева и .com домен у четвртини случајева.

Ако ваша фирма користи имејл на свом домену, који је то домен?

У распону од 64% до 71,43%, домаћи привредни субјекти користе имејл на .rs домену, и ту нема значајних разлика, без обзира на величину предузећа.

Производња

Трговина

Услуге

Ако ваша фирма користи имејл на свом домену, који је то домен?

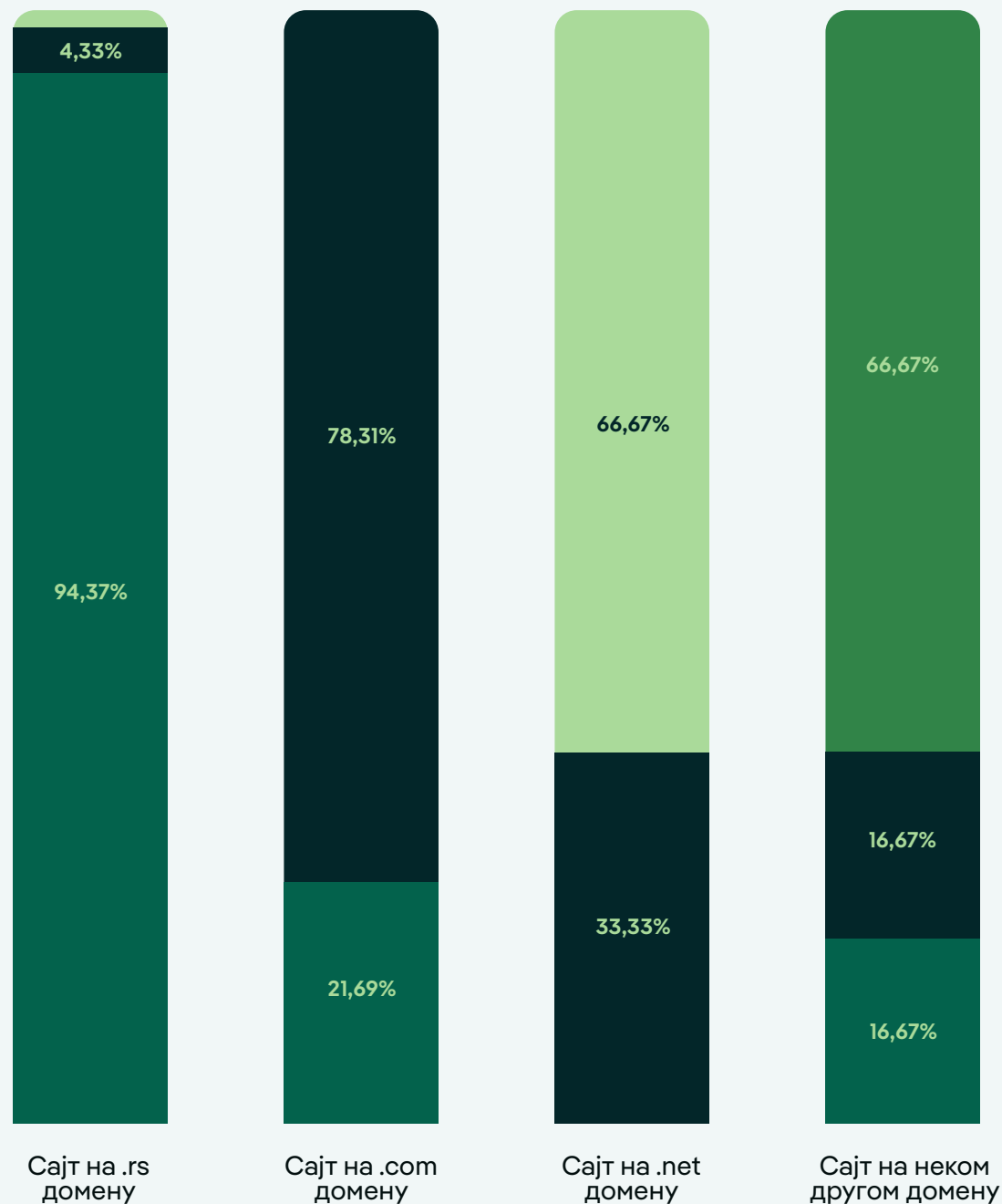

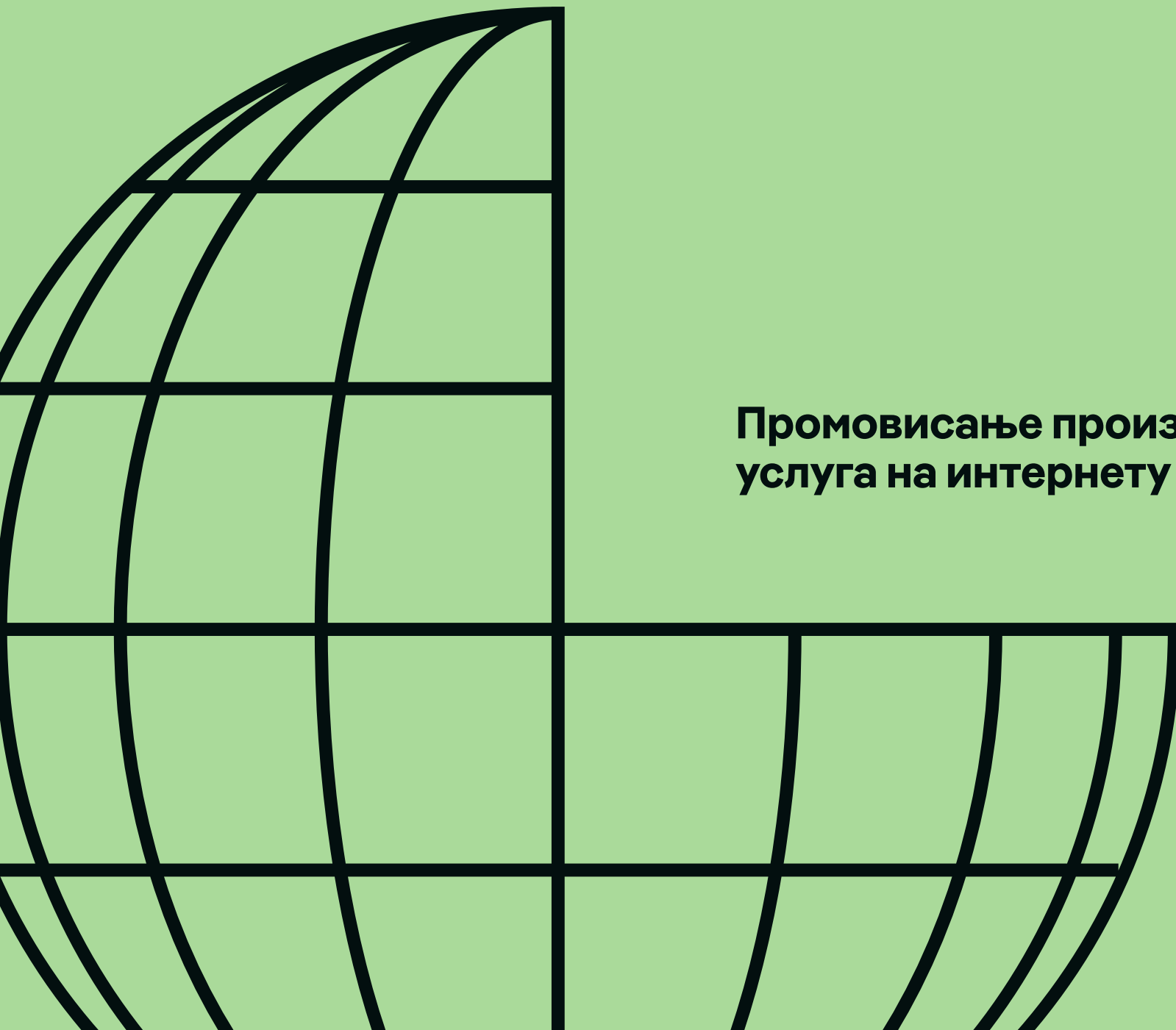
Преко две трећине компанија из сектора производње и услуга користе имејл на .rs домену, као и преко три четвртине трговинских компанија (75,24%). Извесна аномалија је да услужне компаније више од осталих (27,92%) користе имејл на .com домену, иако су у већој мери окренуте домаћим клијентима.

Већина фирми које користе .rs домен за свој сајт, тај исти домен користи и за свој имејл (94,37%). Фирме које пак имају сајт на .com домену, такође га у већини случајева (78,31%) користе и за имејл, али не тако мали проценат њих (21,69%) за свој имејл користи .rs домен.

Ако ваша фирма користи имејл на свом домену, који је то домен?

 .rs .com .net Неки други

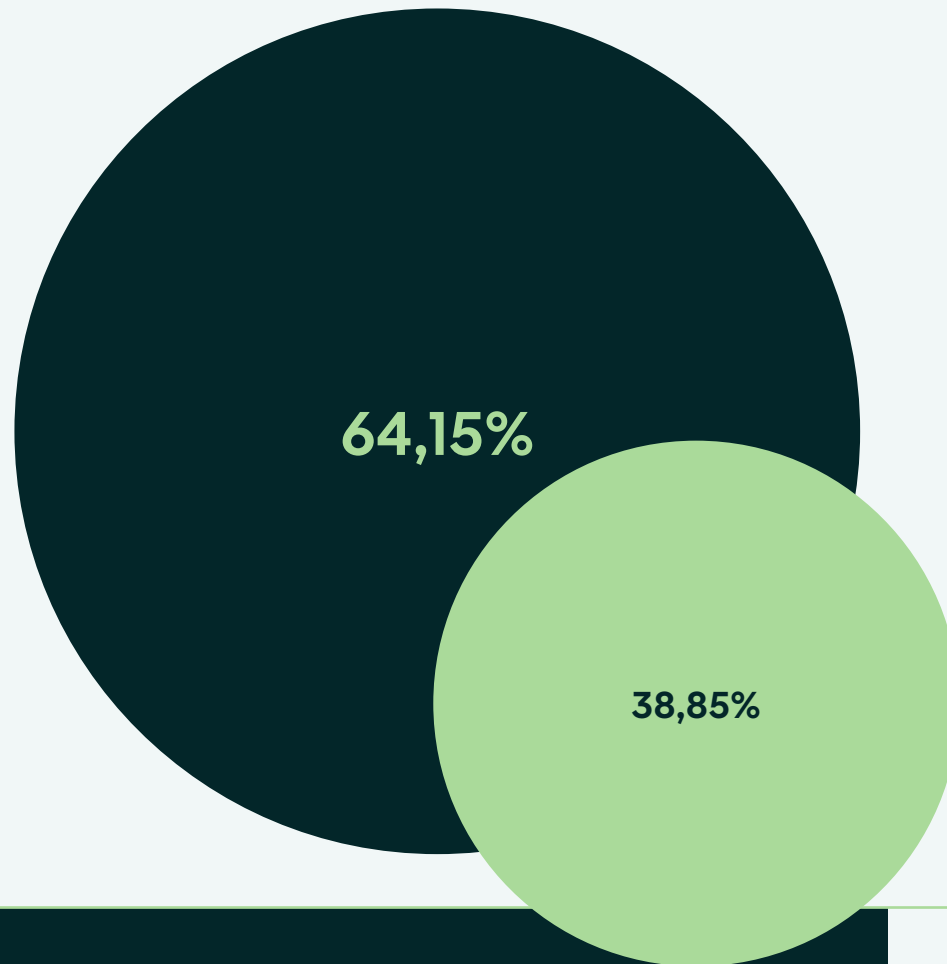

**Промовисање производа и
услуга на интернету**

Да ли своје услуге и производе промовишете на интернету?

Да Не

Само наизглед изненађујући податак јесте да двотрећинска већина фирми (64,15%) не промовише своје производе и услуге на интернету.

У Србији велики број предузећа послује дуже од 20 година, па и дуже од 30 и 40 година. Ове компаније често користе традиционалне начине промоције и продаје. Истовремено, многе гране привреде, традиционалне трговинске и услужне делатности, ослањају се на комуникацију од уста до уста и директну продају, па им је комуникација на интернету страна и, по њиховом мишљењу, сувишна.

Привредни субјекти који послују између једну годину и три године подељени су по питању промовисања услуга и производа на интернету – половина их то чини, а половина не. Код оних са стажом од 10 до 20 година, 70,35% не промовише своје услуге и производе на интернету, док је код привредних субјеката који послују дуже од 20 година, таквих скоро две трећине (62,85%).

Да ли своје услуге и производе промовишете на интернету на неки од следећих начина?

Да

Не

11,81%

88,19%

Путем огласника (КупујемПродајем, Лимундо / Купиндо, ХалоОгласи...)

51,05%

48,95%

На претраживачима (Гугл огласи)

41,77%

58,23%

Путем оптимизације за претраживаче (SEO)

79,32%

20,68%

На друштвеним мрежама (Фејсбук, Инстаграм, Јутјуб)

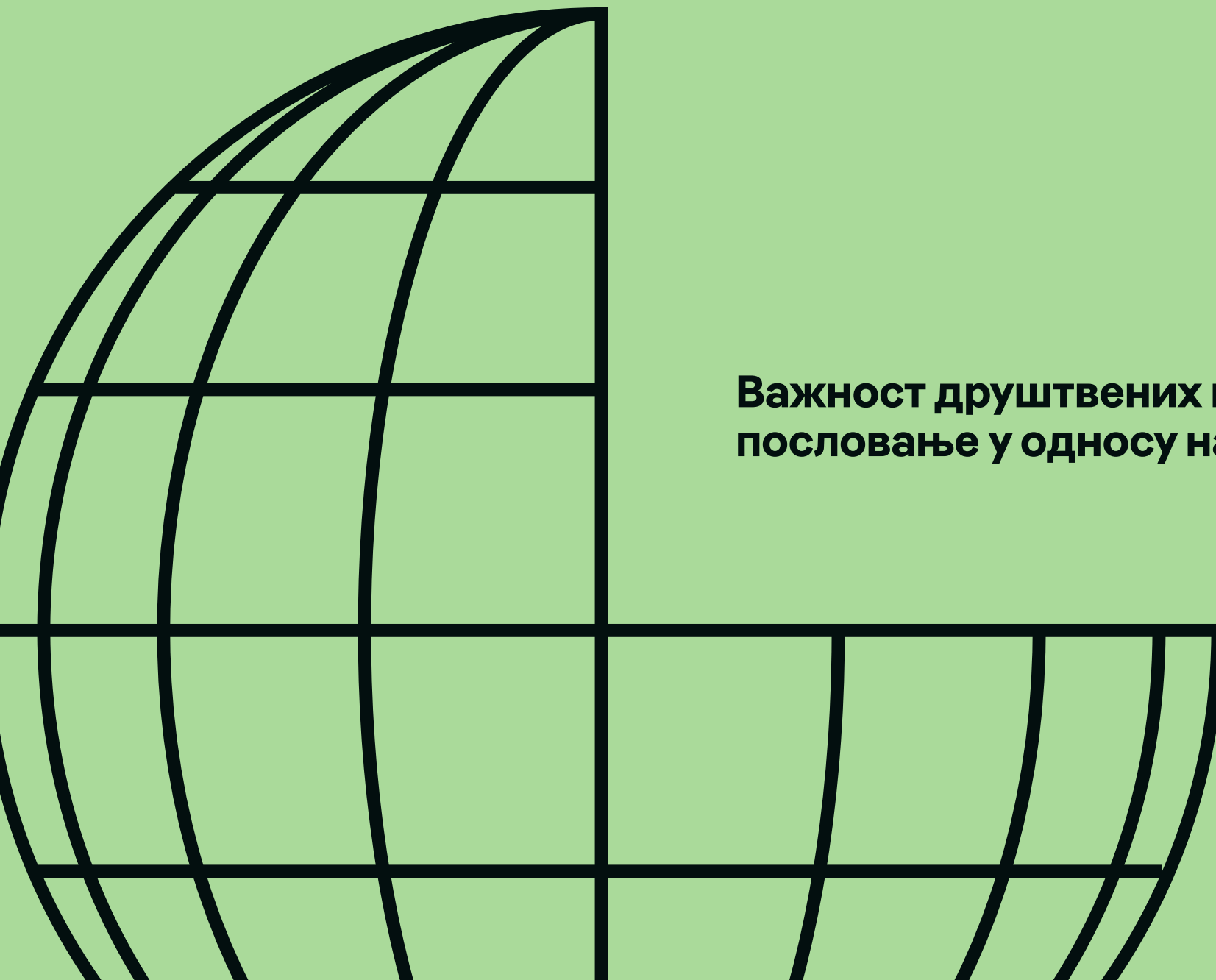
40,51%

59,49%

Путем банера на сајтовима/порталима

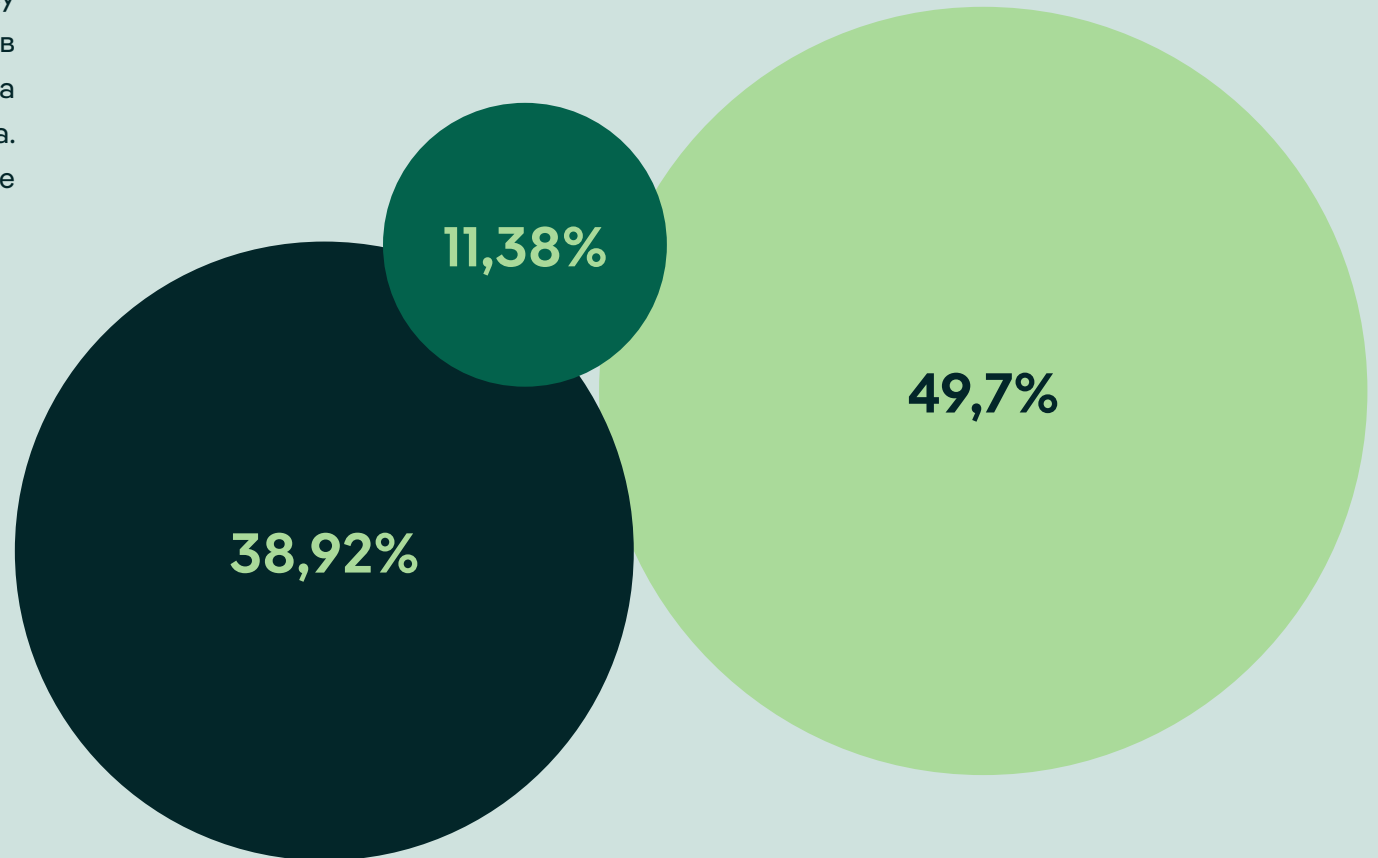
Од оних који се промовишу на интернету, највећи проценат фирми, скоро четири петине (79,32%), то чини на друштвеним мрежама. Тек сваки десети правни субјект (11,81%) свој бизнис промовише у огласницима, док нешто више од половине фирми (51,05%) за промоцију користи претраживаче, пре свега Гугл.

Друштвене мреже, пре свега Фејсбук и Инстаграм,фирмаманудеједноставанначинза креирање пословних страница, презентацију производа и услуга и оглашавање. Предузетници и микро предузећа, фирме на почетку пословања (посебно оне којима су циљна група физичка лица), бирају пре друштвене мреже него пословни сајт због бржег, јефтинијег и једноставнијег креирања промотивне понуде. Међутим, резултати који следе показују да је значај друштвених мрежа у пословном смислу далеко иза значаја веб-сајта.

**Важност друштвених мрежа за
пословање у односу на веб-сајт**

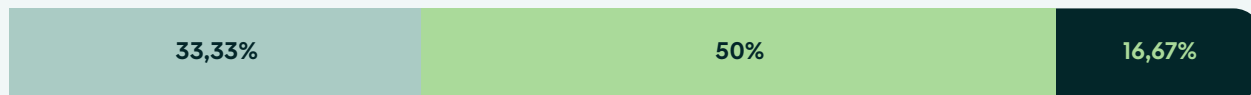
Скоро половина фирми (49,70%) сматра да су друштвене мреже подједнако важне као и њихов веб-сајт, док скоро две петине (38,92%) сматра да је веб-сајт важнији од друштвених мрежа. Само мали део (11,38%) наводи да су друштвене мреже важније од њиховог веб-сајта.

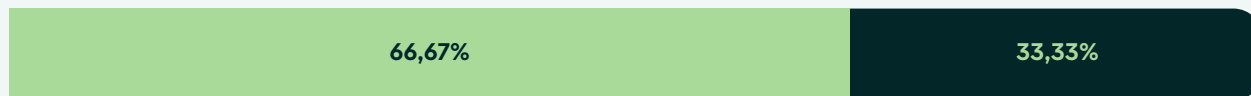
Колико су друштвене мреже важне у односу на ваш веб-сајт?

- Друштвене мреже су важније од нашег веб-сајта
- Друштвене мреже су подједнако важне као и наш веб-сајт
- Веб-сајт нам је важнији од друштвених мрежа

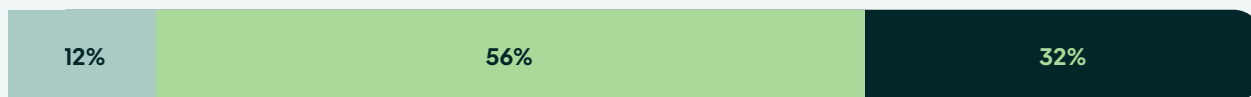
Са развојем бизниса расте и свест компанија да је веб-сајт веома важан за пословање. Ако веб-сајт није само презентација компаније, производа и услуга, него и канал за комуникацију и продају, његов значај расте. То већина привредних субјеката препознаје, али некад нису спремни, ни финансијски ни кадровски, за покретање веб-сајта. Креирање, израда али и управљање веб-сајтом је процес који захтева знатно веће ангажовање него управљање пословним страницама на друштвеним мрежама.

Послују од 1 до 3 године

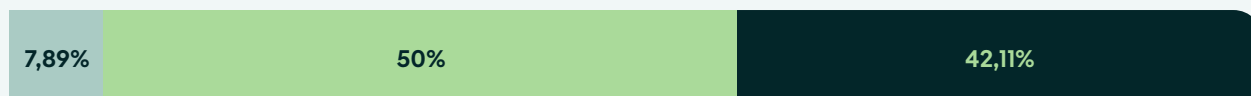
Послују од 3 до 5 година

Послују од 5 до 10 година

Послују од 10 до 20 година

Послују дуже од 20 година

Друштвене мреже су важније од веб-сајта

Друштвене мреже су подједнако важне као и веб-сајт

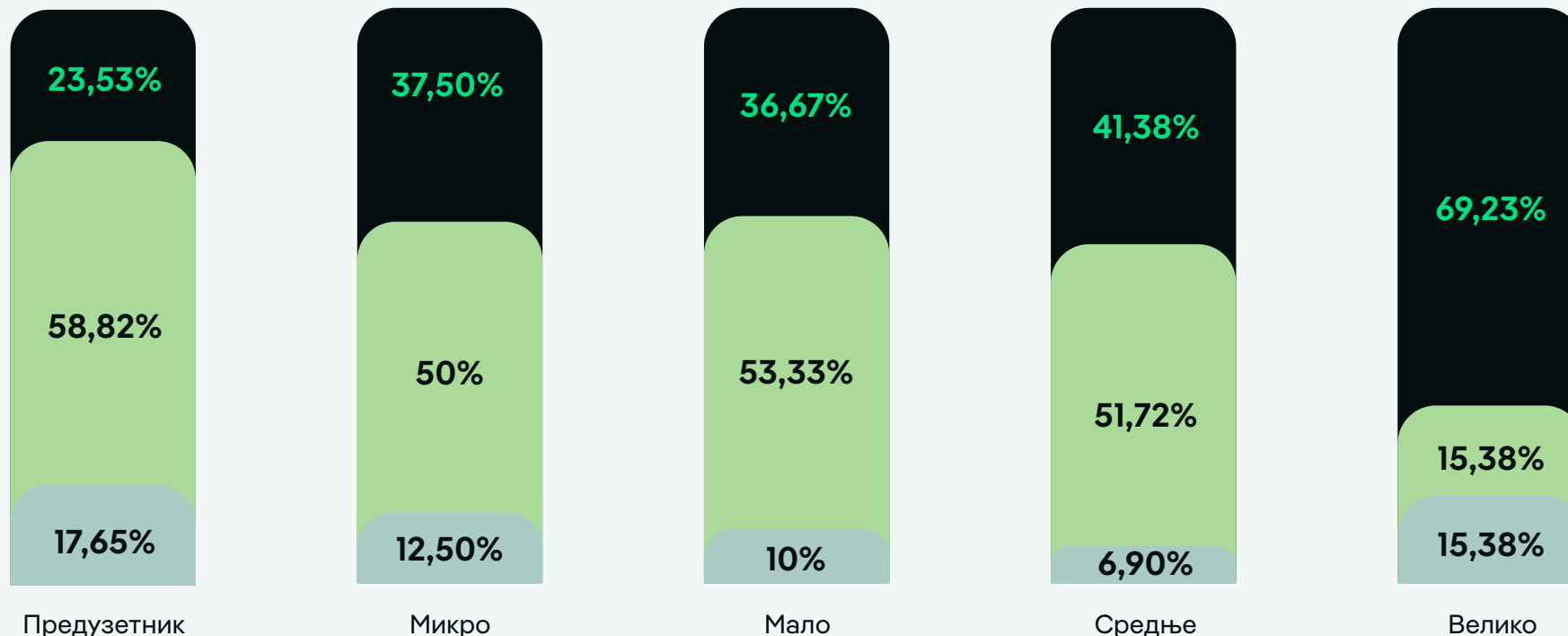

Веб-сајт је важнији од друштвених мрежа

Колико су друштвене мреже важне у односу на веб-сајт

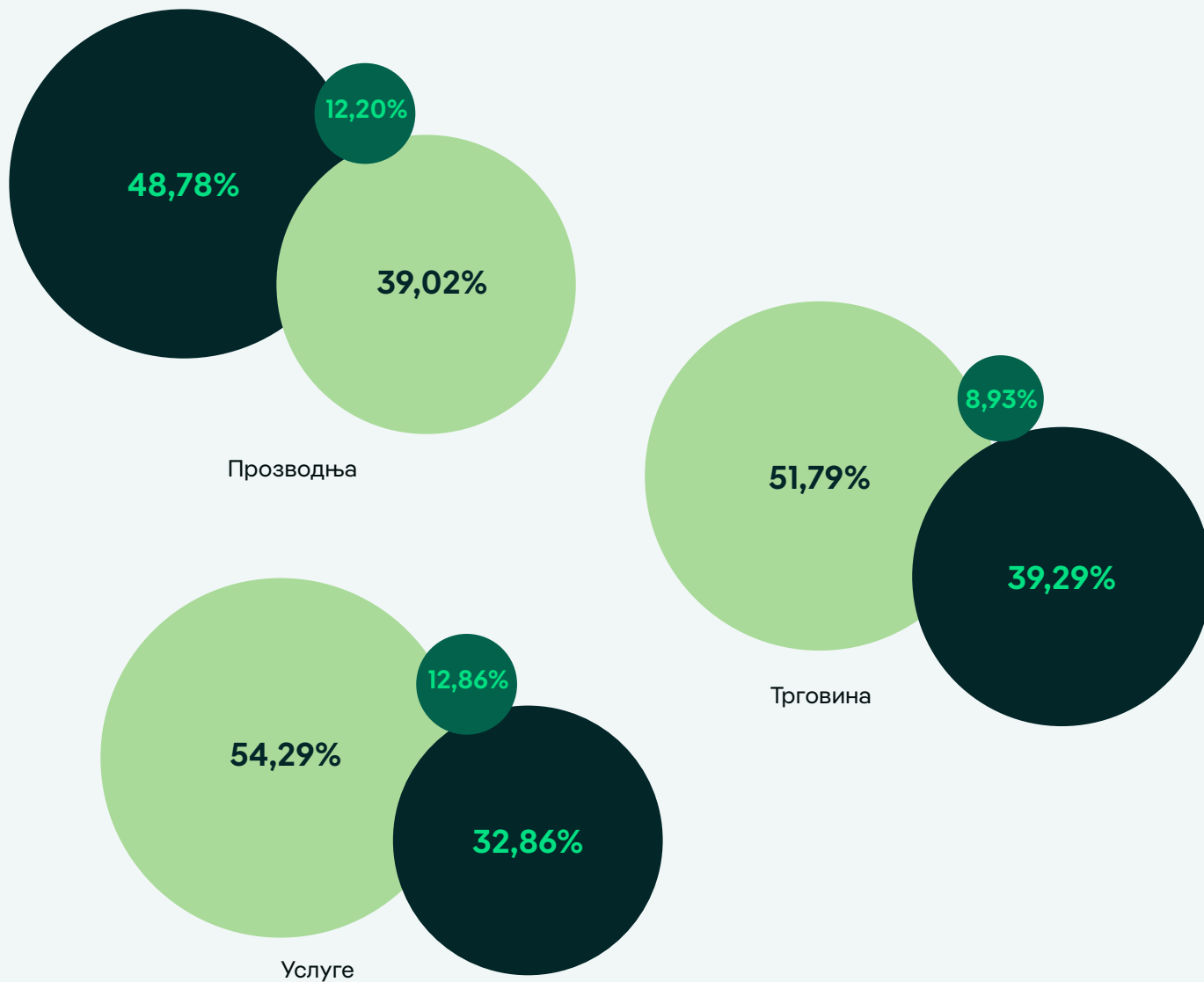
Привредни субјекти који послују дуже од 20 година у 42,11% случајева сматрају да је њихов веб-сајт важнији од друштвених мрежа, што је највиши проценат у поређењу са осталима. Код оних који су у пословању од пет до десет година, 32% њих сматра да је веб-сајт важнији, док они који послују од једне године до три године ово мишљење деле у 16,67% случајева.

Највећи број фирми сматра да су веб-сајт и друштвене мреже подједнако важне за комуникацију са клијентима.

● Друштвене мреже су важније од веб-сајта
 ● Друштвене мреже су подједнако важне као и веб-сајт
 ● Веб-сајт је важнији од друштвених мрежа

Велика предузећа доминантно (69,23%) истичу да им је веб-сајт важнији од друштвених мрежа. Предузетници пак више него други привредни субјекти (17,65%) истичу да су друштвене мреже важније од веб-сајта. Ако изузмемо велика предузећа, све остале фирме процењују да су им друштвене мреже и веб-сајт подједнако важни.

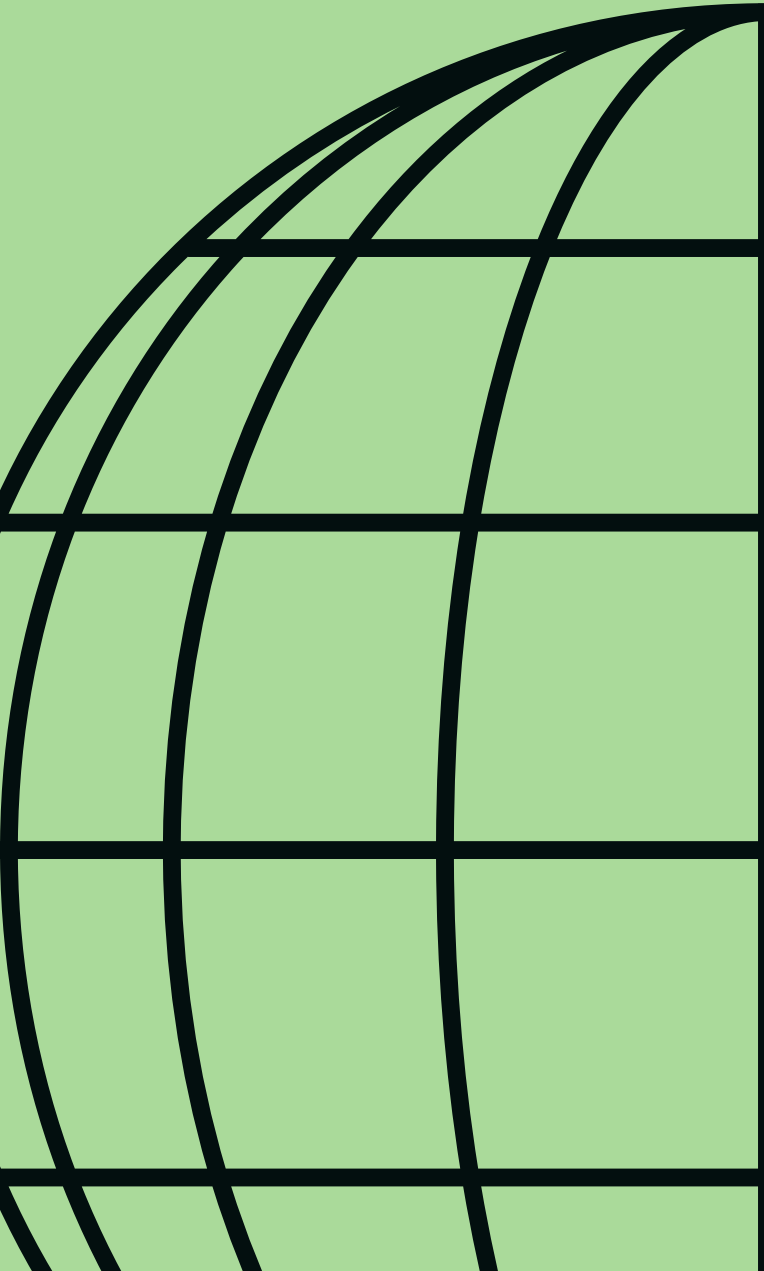

Производним предузећима је веб-сајт важнији у већој мери (48,78%) него трговинским и услужним предузећима (32,86%).

Највећи број фирми из области трговине и услуга, више од половине, сматра да су им друштвене мреже и веб-сајт подједнако важни.

Колико су друштвене мреже важне у односу на ваш веб-сајт?

- Друштвене мреже су важније од нашег веб-сајта
- Друштвене мреже су подједнако важне као и наш веб-сајт
- Веб-сајт нам је важнији од друштвених мрежа

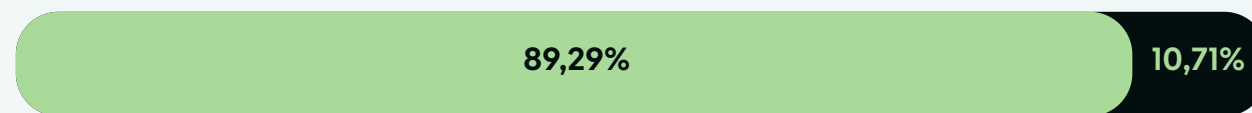

**Да ли и које дигиталне
алате фирме користе за
комуникацију са корисницима**

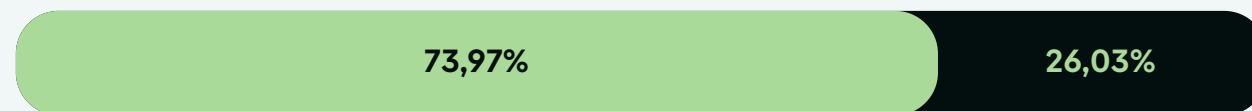
Једноставне и лаке за употребу, како фирмама тако и њиховим корисницима, друштвене мреже су први канал комуникације за све привредне субјекте, без обзира на величину.

Највише их користе предузетници (89,29%), јер су им доступне, а у одређеној мери и, условно речено, бесплатне, што је важно почетницима у бизнису. Велика предузећа у нешто мањој мери за комуникацију користе друштвене мреже (70,59%).

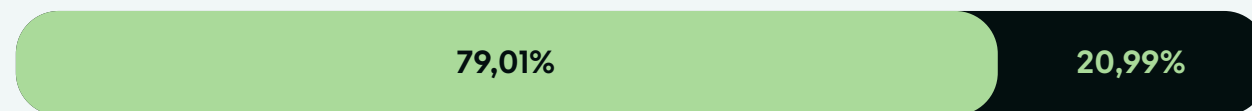
Друштвене мреже

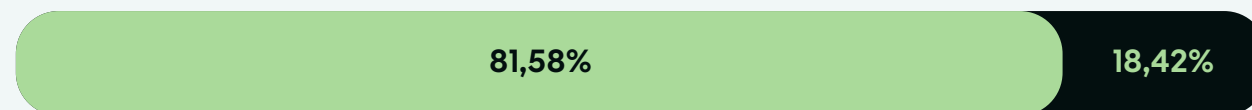
Предузетник

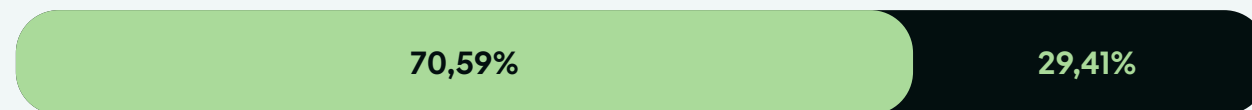
Микро

Мало

Средње

Велико

 Користимо

 Не користимо

Имејл билтен (њузлетер)

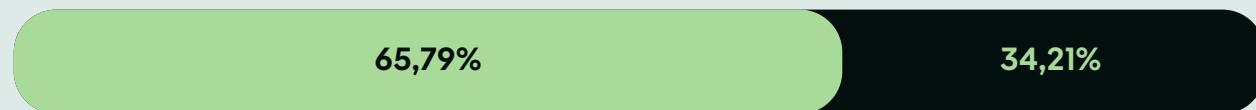
Предузетник

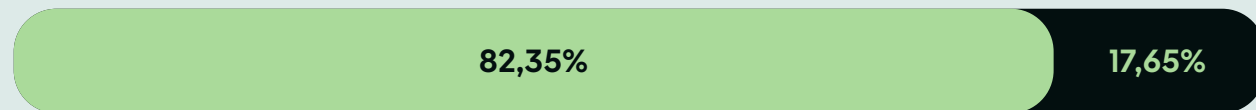
Микро

Мало

Средње

Велико

 Користимо

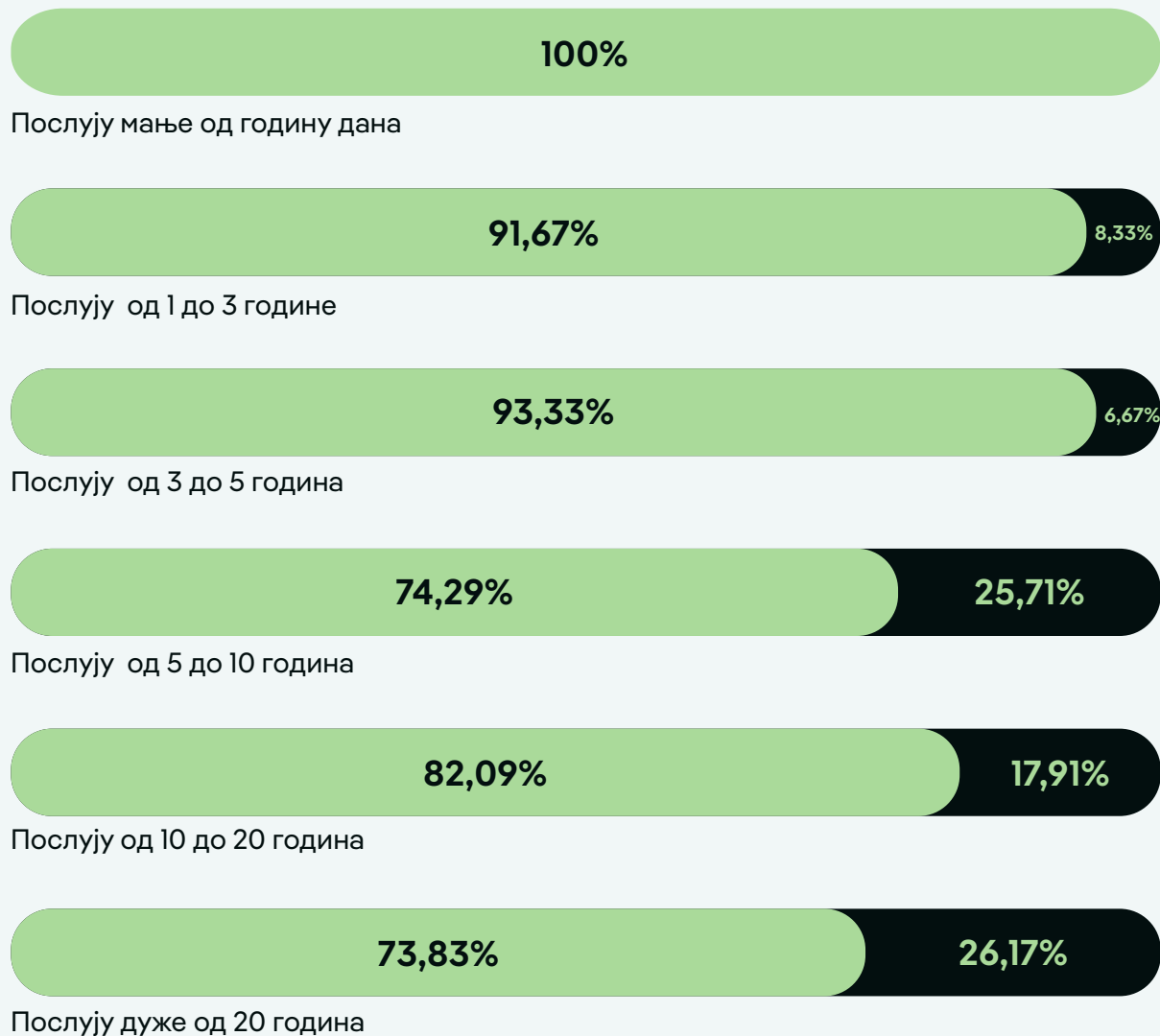
 Не користимо

Велика предузећа у већој мери од осталих користе нешто компликованије и за развој захтевније имејл билтене, који, опет, дају одличне комуникационе и продајне резултате.

Постоји запажена разлика у коришћењу друштвених мрежа међу привредним субјектима, у зависности од дужине њиховог пословања. Они који послују од годину до три године у великој мери користе друштвене мреже (91,67%), док их они који су на тржишту више од 20 година користе у мањој мери (73,83%). Ово указује на то да фирме с дугим стажом можда не усвајају дигиталне алате у истој мери као новије фирме, при чему се, вероватно, ослањају на неке класичне комуникационе технике.

Друштвене мреже

● Користимо ● Не користимо

Фондација РНИДС

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије” (РНИДС) управља регистром назива националних .rs и .срб домена и критичним деловима инфраструктуре за националне интернет домене, обезбеђујући њихово беспрекорно функционисање и несметану доступност из било које тачке интернета. РНИДС-у је управљање .rs и .срб доменима, уз подршку надлежног министарства Републике Србије, делегирао ICANN – организација одговорна за управљање глобалном адресном структуром интернета.

Своје пословање базирамо на најбољој пракси и искуствима водећих светских регистара интернет домена највишег нивоа, уз употребу савремених технолошких решења. На наше интернет сервисе ослања се преко 50.000 предузећа. Ако би неки назив домена био недоступан, веб-страница на њему не би била видљива, онлајн сервис на њему не би радио, а његови корисници не би могли да размењују електронску пошту. Кључни сервиси

РНИДС-а раде на вишеструким локацијама и омогућавају непрекидно пружање услуга и у ситуацијама када дође до квара на опреми, или прекида у комуникацијама. Системи који подржавају .rs и .срб домене раде без прекида откако су наши национални домени постали видљиви на интернету.

Осим техничке, РНИДС има и административну улогу, јер дефинише правила која регулишу регистрацију назива националних домена, као и спорове у вези са њима.

Такође, РНИДС активно ради на едукацији и промовисању одговарајућег присуства на интернету. Знање које смо стекли током година делимо широм Србије кроз конференције и стручне скупове које организујемо, или на којима учествујемо, у сарадњи са представницима локалне интернет заједнице.

Фондација
"Регистар националног
интернет домена Србије"
(РНИДС)

rnids.rs | [рнидс.срб](https://rnids.rs)

Истраживање реализовао:

plummark